

TARTU RIIGLIK ÜLIKOOL
ÜLDISE AJALOO KATEEDER

FRANTSUSE IMPERIALISMI KRIIS
PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA

DIPLOMITÖÖ

ENDEL NÖMM

TARTU
1957

Ülikooli Raamatukogu
RIIGIKOOL

Essõna.

Käesoleva töö eesmärgiks on näidata Prantsuse imperialismi kriisi pärast Teist maailmasõda ja lahti mõtestada neid põhiprobleeme, mis viisid Prantsusmaa teisejärgulise riigi olukorda maailma areenil.

Prantsuse imperialismi kriis, olles osa kapitalismi üldkriisist, haarab nii majandusliku kui ka poliitilise elu Prantsusmaal. Üksikute kapitalistlike riikide kriisi tundmaõppimisel on suur tähtsus kogu kapitalismi üldkriisi hindamisel. Kriis, mis pärast Teist maailmasõda haaras vanad kapitalistlikud riigid, teiste seas ka Prantsusmaa, halvas nende positsiooni nii ise- kui ka välispoliitikas. Seda tähistas riikliku sõltumatus kaotamine ja

alistumine USA imperialismile, kapitalistliku riigikorra süvenev kõdunemine proletariaadi ja demokraatlike jõudude aktiivse võitluse tingimuses.

Suur tähtsus Prantsuse imperialismi kriisi analüüsimisel on mitte ainult majandusliku olukorra ~~hindamine~~ ja poliitilise elu hindamine metropolis, vaid ka küsimused, mis puudutavad väliskaubandest, kapitali eksporti, demokraatlike jõudude kasv ja nende võitlust rahu eest sõjapoliitika vastu, kolooniate rahvaste võitlust võltumatus eest jt. Need küsimused on tihedalt seotud Prantsusmaa ^{sismise} majandusliku ja poliitilise eluga.

Üldine majandusliku olukorra halvenemine, majanduse militariseerimine, riiklik-monopolistliku kapitali kasv, koloniaalsüsteemi lagunemine, klassivastuolude teravnemine, majandusliku ja poliitilise elu võltumus USA-st, allakäik ja osatähtsuse langemine rahvusvahelisel areenil, demokraatlike jõudude intensiivne imperialismivastane võitlus — kõik see iseloomustab Prantsusmaad pärast Teist maailmatõda.

Elpool märgitud probleemid on leidnud arundamist ka käesolevas töös.

Kasutatud kirjandusest vääriv esmajoonus märkimist saksa majandusteadlase Rolf Gutermuth'i teos „Prantsuse imperialismi kriis pärast Teist Maailmasõda“, kus Gutermuth annab ülevaate ja analüüsi Prantsuse imperialismi kriisi põhiprobleemidest. Kapitalismi üldkriisi probleemid ja nende avaldumine kapitalistlikes riikides onab suure poliitilise ja teoreetilise tähtsuse. Sellest sünkohast lähtudes saksa progressiivse majandusteadlase Gutermuth'i raamat annab hea ülevaate Prantsuse imperialismi kriisi osast kapitalistliku süsteemi üldkriisist, näidates põhilisi tegureid, mis viivad Prantsuse imperialismi langusele. Gutermuth näitab ilmekalt prantsuse rahva võitlust demokraatia, rahu ja Prantsusmaa sõltumatusse eest. Gutermuth'i raamat kajastab proletaarne internationalismi ideed.

¹ Kasutatud on teos vene keelset väljaannet — P. Тимуровым - Кризис французского империализма после второй мировой войны. Москва, 1955.

Gutermuth'i teose püüdnudiks võib pidada seda, et ta on kannatanud suhteliselt vähe prantsuse allikaid ja oma töös liiga palju kannatanud taitaate. Samuti oleks veelgi laiemalt võinud arendada probleemi Prantsuse imperialismi kriisist kapitalismi üldkriisi osana.

Prantsusmaa majandust püüdnudavad andmed on võetud põhiliselt statistilisest käänraamatust „Kapitalistlike maade majandus pärast Teist Maailmasõda“ (vene keelde tõlge). Teost iseloomustab materjali ajalike esitamisviis, mis annab küllaltki ulatusliku ülevaate kapitalistlike maade majandusliku elu olukorra kohta.

Teistest kannatatud teostest võib märkida V. V. Zagladini „Prantsuse rahva võitlus rahu ja rahvusliku sõltumatus eest“, kus Zagladin annab ulatusliku ja ajalike materjali prantslaste võitluse põhiprobleemidest pärast Teist Maailmasõda.

Hiinatatavad on ka Ch. Bettelheim'i „Prantsusmaa majandus“, J. Kuzminovi „Riiklik-monopolistlik kapitalism“, samuti E. Narga ja V. V. Ljubimova majanduslike analüüsid imperialismile pärast sõja järgsel perioodil.¹

¹ Kõik nimetatud teosed on kannatatud vene keelde tõlgete järgi.

Väga hea materjali Prantsusmaa olukorra kohta pärastõpajärgsel perioodil annab teos "Rahva poeg" - Prantsuse Kommunistliku Partei peasekretäri Maurice Thorez' autobiograafia.¹ Teose puuduseks on kohaline langetamine isikukultuuri ja mitte küllalt õige hinnang Jugoslaavia Kommunistlikusse Partisse. Ka üda teost on käesolevas töös kasutatud.

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, Tallinn, 1953.

Sissejuhatus.

Teine Maailmasõda, mis valmistati ette rahvusvahelise reaktsiooni poolt, muutis põhjalikult maailma pilti, nii poliitiliselt kui ka majanduslikult. Valmistades ette Teist Maailmasõda, lootsis rahvusvaheline reaktsioon kõrgutada Nõukogude Liidu positsiooni ja süvendada kapitalismi eksploatatsiooni rõhutatud rahvaste üle. Need plaanid aga jooksid täiesti karkile.

Sõja tulel Nõukogude Liit mitte ei nõrgenend, vaid muutus palju tugevamaks. Samuti tugevnenid maailma rõhutatud rahvad, aktiviserus võitlus vabaduse eest aruandes. Kapitalistlike maade rahvusvaheline positsioon seevast nõrgenes.

Teine Maailmasõda aitas kaasa kapita-

lismi üldkriisi süvenemisele.

Kapitalismi üldkriisi põhitunnusteks loetakse maailma jagunemist kaheks süsteemiks - kapitalistlikuks ja sotsialistlikuks, imperialismi koloniaalsüsteemi kriisi, turu probleemide teravnemist ja sellega seoses olevate kroonilise ettevõtete alakorruptsiooni ning kroonilise maailma tööpöuduse tekkimist. Nende tunnuste areng väljendab kapitalismi üldkriisi süvenemise protsessi etapilt etapile ja tema viilisi jooni.¹

Kapitalismi üldkriis haarab terve ajaloolise perioodi, maailmasõdade ja revolutsioonide perioodi, mil üha teravneb klassivõitlus ja rahvavabastusliikumine, see on "... hiiglaslike krakkide, maailma sõjaliselt vägivaldselt otsustate, kriiside ajastu."²

¹ У. Кузнецов - Углубление общего кризиса капитализма воле империалистической войны. Международная жизнь, 1955, №1, стр. 28.

² В.И. Ленин - Труды, 27. köide, Tallinn 1955, lk. 107.

Kapitalismi üldkriis haarab nii kapitalistlike riikide majanduse kui ka poliitika.

Teise maailmasõja ajal langesid rida riike välja kapitalistlikust süsteemist. Vanad kapitalistlikud riigid, enamajoonus Prantsusmaa, nõrgenesid, nende vikaal maailma poliitilisel ja majanduslikul areenil langes. Algas kapitalismi üldkriisi II periood.

Prantsuse imperialismi kriis on kapitalismi üldkriisi väljendajaks ja osa sellest, haarates nii majanduse kui ka poliitilise elu. Teise maailmasõja tulemusena langes kapitalistlike riikide süsteemist välja rida maid Euroopas ja Aarias, - moodustus võimas demokraatlik leer esotas Nõukogude Liiduga. Kahe leeri - demokraatliku ja kapitalistliku leeri kujunemisega pärast Teist maailmasõda moodustus ka kaks turgu - demokraatlike riikide turg ja kapitalistlike riikide turg. See aitas süvendada kapitalismi üldkriisi II etappi. Nendest hõlmekohtadest lähtudes saab

ka hinnata Prantsuse imperialismi kriisi pärast Teist Maailmasõda.

Imperialistliku koloniaalsüsteemi kriis, olles maailma kapitalistliku süsteemi üldkriisi lahutamatuks osaks, teostas Teise Maailmasõja ajal ja pärast sõda veelgi. Saksa- ja jaapani purustamise tulemusena purustati imperialistlik riik ka Hiinas, Põhja-Koreas ja Vietnams. Asumaaade rahvad kogu maailmas alustasid intensiivset võitlust koloniaalvõimude vastu, et murda koloniaalne rõhuline ja saavutada iseseisvus. Eritise hooga alustasid võitlust rahvusliku sõltumatuse eest Vietnami ja Malai rahvad, andes purustavaid lööke prantsuse ja inglise kolonisaatoritele. Filipiinid alustasid võitlust vabanevude eest USA-likke.

Pärast Teise Maailmasõja lõppu jäid kapitalistlikest riikidest põhilisteks võistlejateks USA, Inglismaa ja Prantsusmaa. Püüdes end kontrolli alla saada kogu kapitalistliku turgu, astus USA rea samme, et nõrgendada teisi kapitalistlike

riike, nende seas ka sõjas nõrgenenud Prantsusmaad. USA piirdes täielikku kontrolli Prantsuse majanduse ja kolooniate üle, piirdes Prantsusmaad teha võltsivaks riigiks.

Võitluses USA majandusliku ekspansiooniga jäi prantsuse monopolidel oma positsiooni kindlustamiseks ja kammite tõstmiseks ainus tee - suurendada metropoli ja kolooniate vahelkonna eksploateerimist. Kõige selle tulemusena oli USA majandusliku ekspansiooni all kõige suuremaks kannatajaks prantsuse rahvas, kelle elatustase näitas pidevat langust.

Asudes lääne-Euroopa strateegiliselt tähtsas rajoonis, Prantsusmaa oma arenemise tööstuse, suure põllumajandusliku baasi ja lohutute koloniaalvaldustega kujutas endast pärast Teise maailmasõja lõppu USA imperialismi seisukohalt suurt huvipiirkonda. Ühelt poolt oli Prantsusmaa USA kaupadele turuks, tähtsate toorainete allikas (mitte kolooniad) ja ameerika kapitali paigutuse sfääriks. Teiselt poolt

oli Prantsusmaal tähtis strateegiline asukoht USA imperialistlike agressiooni ringkondade plaanides, kes valmistasid teed uueks tõjaks demokraatliku leeri maade vastu.

Pärast Teise maailmasõja lõppu oli Prantsusmaa muutunud imperialistlike riikide üheks nõrgemaks lihtes. Prantsuse imperialismi alused olid kõigutatud demokraatlike jõudude massilise tõusuga nii metropolis kui ka koloonias.

USA alustas Prantsusmaal otsekohe oma agressiooni poliitika toetamist - krediitidest ja "abist" kuni majandusliku ja poliitilise surveni.

Kapitalistlikest riikidest oli Teine maailmasõja käigus ainsana tugevnenud USA. Teised kapitalistlikud riigid, olles kaotanud oma endise positsiooni, sattunud USA agressiooni poliitika teraviku alla. USA oma maailmavalitsemise plaanides kavatses allutada esmalt kapitalistliku maailma, et luua tugipunkt võitluseks demokraatliku leeri maade vastu.

Võitluses kontrolli eest Prantsusmaa üle püüdnud USA imperialistid tõhestada prantsuse tööliiklasi ühtsust, võttes oma otsuste agentide näol tarvitusele igasuguseid võtteid. Parempoolsete imperialistide liidrid püüdnud tõhestada üldist Töökonföderatsiooni ja sellega koos ka kõiki teisi tööliiklasi ja töötavate masside organisatsioone.

Nend püüded aga läksid hukka. Prantsuse tööliste tegvusühtsus oma huvide kaitsmisel kasvab pidevalt ja võitlus Prantsuse rahvusliku võltsimise eest ning üldise rahu eest kogu maailmas annab selle ühtsuse kasvule uue võimsa tõuke.

"Sidemööde kiivõrd kasvavad ja tugevnevad proletariaadi ja rahupooldajate organiseeritud jõud, sunnivad hirmust haaretud monopolistid ikka aktiivsemalt ja põhkramalt oma huvide kaitses välja astuma nii Prantsuse riigi-aparaati kui ka prantsuse feodaalide jõude," ütles prantsuse tööliiklasi juht Jacques Duclos, iseloomustades proletariaadi võitluse tingimusi Prantsusmaal.⁴

⁴ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 6.

Prantsuse demokraatlike jõudude ja proletariaadi võitlus nõrgendas Prantsuse kapitalismi ja aitas kaasa ta kõdunemisele.

Prantsuse rahvast iseloomustab sügav revolutsiooniline traditsioon, mis kannab teda läbi sajanditest. Teise maailmasõjale järgnevatel aastatel on prantsuse rahva võitlus suunatud peamiselt kahe eesmärgi saavutamiseks - kindlustada rahu kogu maailmas, ära hoida sõjaohutajate avantüristlikud sepiitused ja võidelda Prantsusmaa sõltumatus eest.

Prantsuse rahvale on selge, et Prantsuse valitsuse poliitika nr. ameerika kurn viib Prantsusmaa vastu hukatusse, katastroofile. Prantsuse rahva võitlus on suunatud oma maa sõltumatusle ameerika imperialismist.

Prantsuse Kommunistlik Partei, koordineerides ja juhtides prantsuse laiaade hulkade püüdlusi, koondab ühiseks võitluseks rahu, demokraatia ja rahvusliku sõltumatus eest prantsuse patriootide ridu.

Praeguse ajaloolise perioodi peatearustus seisneb selles, et vananev kapitalism ei suuda tagasi tõrjuda maailma areenile ilmunud sotsialismi ja jõudude vahelkord muutub üha kiiremini sotsialismi jõudude kasuks.¹

Prantsusmaa, kuuludes maailma suurriikide hulka, on pika ajaloos perioodi vältel etendanud tähtsat osa suurte rahvusvahelise tähtsusega küsimuste lahendamisel. Prantsusmaa osatähtsus maailma kultuuri, progressi ja poliitika arengul on olnud küllaltki mõduandvaal seisukohal. Olguks, et Teise Maailmatõja tulemusena on Prantsusmaa kui suurriigi osatähtsus maailma poliitilisel areenil langenud, on ka praegusel ajaloolisel etapil prantsuse rahva seisukoht rahvusvaheliste probleemide lahendamisel väga oluline tähtsusega.

Prantsuse rahva võitlus on üheks osaks rahvaste vahelise sõpruse ja vendluse ning rahuliku ja tööka koos-

1

В. Кормылов - загранично-проектские коммунистические партии в Европе за мир, демократию и социальный прогресс, 1956, стр. 5.

eksistentistidest.

Prantsusmaa arengu analüüs pärast Teist maailmasõda kinnitab veel kord V. M. Molotovi sõnu: „Me elame sellisel sjaandil, mil kõik need viivad kommunismile.“¹

¹ В. М. Молотов - Вопросы восточной коммунизма, 1948, стр. 507.

Prantsusmaa majanduslik olukord
ja majanduse allutamine USA
imperialismile.

Tänapäeva maailma majanduslikku
olukorda iseloomustab kahe arengu-
liini olemasolu. Üks liin - maailma
majanduse järse tõus liin Nõukogude
Liidus ja rahvademokraatia maades,
sotsialismi ja demokraatia leeri maa-
de sotsialistliku majandusliku koos-
töö liin. Teine liin - kaasaegse
kapitalismi majanduslik liin, mille
tootlikud jõud tammuvad paigal,
mille majanduslik olukord üha roh-
kem langeb maailma kapitalist-
liku süsteemi üldisesse kriisi.
Viimast liini iseloomustab majanduse

militariseerimine, tööstusharude ühekülgne areng, mis on suunatud sõja ettevalmistamise jaoks. See liin on riikide vahelise konkurentsi, võitluse liin.

Militariseerimine ja relvastuse võidujooks, toimudes ameerika monopolide diktaadi kohalt Inglismaal, Prantsusmaal, Itaalias, Lääne-Saksamaal ja teistes kapitalistlikes riikides, pidurdab nende maade majanduse arengut. Maailma kapitalistlikus süsteemis tähendab see olukorra edasist teravnemist ja uute vastuolude tekkinist.

Saksa armee sissetung ja okupatsioon Teise maailmasõja aastail mõjus halvavalt Prantsusmaa majandusele. Degradeeriti tootmisaparatuur, kulutati tagavarad, mis läksid hitlerliku sõjamasina teenistusse, hävitati suur osa kogu prantsuse rahvuslikust rikkusest.

Prantsuse kodanlus, et kindlustada oma egoistliku klassihuvide, läts rahvusliku reetmise teele. Tähelepanuväärne kodanluse osa, ennekoike raske- ja sõjatööstuse monopolistlikud ringkonnad, hakkasid koos töötama okupantidega, aidates nende armeele ühtlasi aheldada prantsuse rahvast.

Samal ajal osa prantsuse kodanlusest oli kallakuga ameerika imperialismi suunas.

Ajal, mil prantsuse rahvas pidas aktiivset võitlust saksa okupantide vastu, reetisid kodanlikud ringkonnad Prantsusmaa nii fašistlikule Saksamaale kui ka USA imperialismile. Kodanlus kartis rahvast rohkem kui välisvaenlasi.

Prantsusmaa vabastamine fašistliku okupatsiooni eest toimus rahva aktiivsel osavõtul. Paljudest piirkondadest kihutati rahvavõitlejate poolt okupandid välja enne inglise-ameerika sõjavägede kohalejõudmist.

Prantsuse monopolistid pidasid oma peavõltsandiks pärast Prantsusmaa vabastamist saksa okupatsioonist ohjeldada rahva taht, alla suruda demokraat-

like jõudude püüdlused ja saboteerida demokraatlike reforme.

Reaktsioon tõstis pead, pidades võitlust kommunistliku partei ja endiste vastupanuliikumisest osavõtjate vastu.

Samal ajal sooviti igati prantsuse rahva reeturid, kes olid aktiivselt koos töötanud saksa fašistlike oku-patrioonivägudega.

Vichy valituse liikmed, kes olid tallanud jalge alla Prantsusmaa huvid, jälitanud ausaid prantslasi, moodustanud liürias spetsiaalset armee kindral Weigandi juhatusel, mis pidi tungima läbi Kaukaasia Nõuk. Liitu, „nagu nuga võitse“¹ — need reeturid võttis prantsuse ja rahvusvaheline reaktsioon oma kaitva tiiva alla.

Puhkes terav võitlus prantsuse imperialistlike ringkondade ja demokraatlike jõudude vahel. Rahva võitlust kodanuse saboteerimiste vastu juhtis kindlalt Prantsuse Kommunistlik Partei.

¹ „Фаншифтуканопор неморин (неморинеккал суратка)“, Точномумузган, 1951, сур. 62.

Prantsuse Kommunistliku Partei peasekretär Maurice Thorez, väljendades Prantsusmaal es seisvaid ülesandeid, ütles: „ Selleks, et meesti muutuda võimsaks ja täielikult sõltumatuks industriaalriigiks, pidime arendama masinachitust ja välismaist sõltuvusest täielikult vabanema. Oli vaja täiendada, remontida ja uuendada meie seadmeid ja instrumentaariumi, kergendada tööliste tööd ja alandada toodangu omahinda.”¹

„ Me tahtime, et likvideeritaks viisi vaim, viisi meetodid ja arutused, et suhtutaks usaldusega töölistesse, rahvaste, sellise rahvaste, kes, vastandlikult oma võimetutele või äraandlikele valitsejatele, näitas oma patriotsismi, oma poliitilist kiiprust ja võimet end ise valitada.”
(M. Thorez).²

Sellised olid Prantsuse Kommunistliku Partei siiskohad sõjajärgsel Prantsusmaal.

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 147.

² samas, lk. 148.

Töötajad mõitrid hästi, et võitlus toodangu eest on klassivõitlus ja samal ajal ka võitlus rahvusliku sõltumatuse eest.

7. juuni 1946. a. kivisöö toodangu moodustas 47,16 miljonit tonni, kusjuures 1938. a. oli toodetud kivisütt 46,5 miljonit tonni.⁴

Ägeda klassivõitluse tingimustes reetis prantsuse kodumaa kodanlus Prantsusmaa välisimperialistidele - USA alustas Prantsusmaal intensiivset majanduslikku ekspansiooni, püüdes endale allutada kogu Prantsusmaa eluvaldused.

19. sajandil kuulutas Ameerika ühendriikide president Monroe, etades eurooplaste õigust vahetu segada Ameerika territooriume, välja doktriini: „Ameerika ameeriklastele!“ Uus doktriin, mis kuulutati pärast Teist maailmasõda välja president Trumani poolt, kõlab: „Kogu maailm ameeriklastele!“ USA imperialistlikud ringkonnad, lastes Trumani doktriini võiduvette, kuulutasid 20. sajandi Ameerika

⁴ P. Тыгунин - Кривое пространство империи - ма нече бурной империи, стр. 28-29.

sajandites.

"Trumani doktriin" peegeldab ameerika trustide ja monopolide pretensioone maailma-
valitsumisele.

Ždanov rõhutas mõnede kommuni-
stlike parteide esindajate nõupidamisel
1947. a. ~~detsembris~~ septembris: "Imperialistliku
leeri põhiessmärgiks on imperialismi tugev-
damine, mille imperialistliku võja ette-
valmistamine, võitlus sotsialismi ja
demokraatia vastu ning kõikjal reaktsiooni-
liste ja demokraatiavastaste profaasistlike
režiimide ja liikumiste toetamine."⁴

Ameerika imperialismile oli selge, et
maailma juhtimine Ameerika ühendriiki-
de poolt saab olema otsustav faktor
tema olemasolus. Olles majanduslike suur-
võim, püüdis USA maailma majandus-
likud suhted teha endast sõltuvaks
ja sel eesmärgil alustas majanduslike
ekspansiooni igat liiki "abitanute" ja
muude abinõudega võõraste riiki-
desse.

⁴ A. Ždanov - Rahvusvahelisest olukorrast. Mõnede
kommunistlike parteide esindajate informatsiooniline
nõupidamine septembri lõpul 1947 Pöoles.
Tallinn, 1948, lk. 20.

"Trumani dooktriini" praktilises kasutamises viitis sai "Marshalli plaan", mis kujutas endast kallaletungi "abistatud" riikide majanduslikule ja poliitilisele iseseisvusele, olles ühtlasi ka Nõukogude Liidu vastase sõja plaan.

"Marshalli plaani" eesmärgiks oli Ameerika ühendriikide hegemoonia all riisuguste riikide bloki loomine, mis saavad ameerika krediite oma poliitilist ja majanduslikust iseseisvusest loobumise hinnaga.

"Marshalli plaani" varjus tungis USA ka Prantsusmaale, kippudes siegu kallale viimase suveräniteedile ja riigi aule.

Prantsusmaa allutamine Wall-streidile, mis viidi läbi prantsuse kapitalistide abil koos prantsuse parempoolsete sotzialistidega, oli Prantsusmaa rahvuslike huvide reetmine. Kapitalistid lootsid selle abil säilitada oma positsioonid ja kasumid ning maha suruda demokraatlikud jõud. Prantsusmaa allutamine USA imperialismile oli Prantsuse imperiaalsuui sügava kriisi ere väljendus Tute

Maailmasõja tulemusena. Allumise
Wall-streedile, mis viidi läbi Prantsuse
imperialismi päästude eesmärgiga,
viib tegelikult Prantsuse imperialismi
hukkumisele ning hävingule veelgi
lähemale.

Maurice Thorez, iseloomustades
tabavalt USA imperialistlike teotlusi
Prantsusmaal, ütles jutuajamisel ühele
ameerika ajakirjanikule: "Me oleme
väga rõõmsad, et te aitate meil
keeta meie suppi, aga me ei arva, et
see annab teile õiguse tulla meie
majja ja iga viie minuti järel
piiluda kastrulikaane alla."¹

"Abi" Prantsusmaale "Marshalli plaani"
näol, millega Prantsusmaa üle külvati,
ei parandanud sugugi töötajaskonna
olukorda. Vastupididi, USA "abi" tegi
selle veelgi raskemaks.

"Marshalli plaan" keelab Prantsus-
maad pidamast normaalselt kauba-
vahetust Ida-Euroopa maadega, kes

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 165.

päätsid ameerika kapitali vallutustest. Marshalli plaan parandab Prantsusmaa kaubandust riikidega, kes on nagu viimasegi Ameerika iluvõimude all. Prantsusmaa kaubanduslike suhteid oma sõjaseisuga peanute kontrahendi Belgiaga, samuti Šveitsi ja Inglismaaga elavad üle teravad kriisi. Viimati nimetatud kolm riiki standardid tähtsat osa Prantsusmaa kaubanduse enne Teist maailmasõda.

"Marshalli plaani" elluviimisega heideti Prantsusmaa majanduslikele vabusele ja poliitilisele õigustusele. "Marshalli plaan" ei aidanud sugugi ^{mis oleks toonud kaasa} Prantsusmaa tööstuse arengule. ^{mis oleks toonud kaasa rahva-} Prantsusmaa sattus koloniaalriigi olukorda, tema majandus võttis itka enam koloniaal-majandusele iseloomulikeid jooned, mis püüduvad põllumajanduslaaduste ja tööstusliku tooraine tootmisega.

"See uus orientatsioon, kirjutas senaator Pellence, väljendades rahutust Prantsuse majanduse sellise muutumise puhul, " kirjutas endast mõningat analoogiat

sellega, mida sunniti Prantsusmaal peale
saksa okupatsioonil esimestest kuudest
alates." ¹

Tööpindus, mis raskelt tabas kõiki
marsalliseeritud riike, algas ka Prantsusmaal.
Paljud masinaehituse, elektrotehnilised,
tekstiili-, nahk- ja puidutööstused sulsti
või töötasid mittekäitliku koormaku-
suga.

Marsalliseeritud maade tööstuse
arenevamine ja taastamine muutus võima-
tuks. Need maad osutusid kasvavate
majanduslike, finantsiliste ja valmista-
raskuste sees olevaks, neid ähvardab
majanduskriisi keerisem kaasatõmba-
mine, mis juba ennast tunda annab
Ameerika ühendriikideski.

"Marshalli plaan" on tulla ellu-
rakendamise ameerika administraatori
avaliku ja jämeda vahelisegevamise rel-
vants Euroopa riikide ridadeadesse.

Iga kuu peavad riigid, kellele
"heategu on osutatud", saatma sellele

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 166.

administraatorile aruande krediitide kasutamise kohta. Ühendriigid omavad õiguse kontrollida nende riikide valutat ja kindlaks määrata selle vahetuskursi.⁴

Prantsuse parempoolsed sotsialistid, kartses prantsuse rahvast, kinnitasid kõikjal ameerika "abi" vajadust Prantsusmaale. Parempoolsed sotsialistid muutusid seega mitte üksnes oma maa kodenluse, vaid ka välis-imperialismi otsusteks agentideks, reites prantsuse rahva pingutused monopolistide huvidele.

1946. a. mais sotsialistide liider Blum kirjutas alla laenu kokkuleppele, mille põhjal Prantsusmaa pidi saama USA-lt krediiti 1372 miljoni dollari ulatuses. See nn. Blumi - Byrnes'i kokkulepe oli USA imperialismi majandusliku ja poliitilise ekspansiooni alguseks Prantsusmaal. Samal ajal kirjutati alla veel kahele kokkuleppele, mis andsid

⁴ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 168.

Prantsuse lennuki- ja kinotööstuse USA kontrolli alla.¹

USA Gangsterifilmid ujutid üle Prantsusmaa, USA lennukid lendavad Prantsusmaa kohal. Samal ajal prantsuse lennuki- ja kinotööstuse areng oli pidurdatud.

Ameerika Ühendriigid nõudsid Blum'i ja Byrni kokkuleppe tekstisse spetsiaalsete punktide lülitamist, kohustades Prantsusmaad loobuma igasuguste abinõude läbiviimist, mis oleksid takistanud ameerika kapitali ja ameerika kaupade juurdepääsu Prantsusmaale.²

Parempoolsed sotsialistid tegid kõik, et anda oma kodumaad välismaiste monopolistide käsutusse.

Parempoolsete sotsialistide pevlet juhitud valitsus alustas häbiväärast sõda

¹ P. Тумеринг - Кризис французского империализма после второй мировой войны, стр. 35.

² А. Клод - План Маршалла, Издательство иностранной литературы, 1950, стр. 75.

Vietnamis ja võtis tarvitusele laialdasi repressioone Prantsuse kolooniate rahva vastu.

Kaside nõudmistel survel oli Blum sunnitud andma koha meele valitsemisele kommunistide osavõtul. Siis parempoolne sotzialist Ramadier püüdis teha kõik, et lülitada kommunistid valitsemisest välja.¹

Parempoolsed sotzialistid keeldusid koostööst kommunistidega ja teiste demokraatlike jõududega, võttes aktiivselt osa demokraatlike jõudude tagakiusamisest, abistades avalikult antikommunistlike liikumist. Nad tegutsesid teadlikult majandusliku ja ühiskondliku elu desorganiseerimisega, andes prantsuse rahvale, kes püüdis Prantsusmaad parandada sõjahälvadest, löögi selja tagant.

Prantsuse imperialistid müüsid oma klanikuvide kaitses Prantsusmaa USA imperialismile.

¹ Француз Голлю - Правые социалисты франкизм - колонии американского империализма, "За прочный мир, за народную демократию", 17 марта 1950 г.

"Marshalli plaani" järgi teostatakse allutatud maades sõjatööstuse arendamist. "Marshalli plaan" on sõjaplaan. Selle plaani järgi viiakse läbi ka Prantsuse majanduse militariseerimist.

USA, saades Prantsusmaa oma kontrolli alla, liitub viimase ka imperialistide poolt organiseeritud sõjalise Atlandi pakti (-NATO).

Prantsuse poliitikud, kes kirjutasid alla Atlandi paktile, sulgavad silmad kolme viimase sõja õppetunni ees (Prantsuse-Preisi sõda, Esimene Maailmasõda ja Teine Maailmasõda), mis leostasid Prantsusmaad.

"Atlandi pakt on ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga põhikirja kirjeldatud riikumine. Ta kiirendab relvastuse võidujooksu. Ta kitsab meie maa meelituse poliitikat, mis on vastutus meie eluliste huvidega."²

² Maurice Thorez - Rahva pare, lk. 170.

Prantsusmaa muutumine USA imperialis-
mi mängukanniks, tema liitamine
„Marshalli plaani“ ja Atlandi pakti,
on Prantsuse imperialismi sügava
kriisi tunnused.

„Marshalli plaan“ ja tema raken-
damine Prantsusmaal süvendas Prantsu-
se imperialismi kriisi ja tugevdas
Prantsuse imperialismi kõdunemise
protsessi.

Sellest, kui võrd see protsess
kõigutas Prantsuse kapitalismi aluseid,
annavad tunnistust järgmised fak-
tid: -

- 1) Prantsusmaa majanduslik, poliiti-
line ja sõjaline sõltuvus välisvõimust
(USA) ja Prantsusmaa osavõtt mee
sõja ettevalmistamise poliitikast.
- 2) Ameerika kapitali tungimine
Prantsusmaa ja ta kolooniate majan-
dus põhilistesse aladesse.
- 3) Riiklik - monopolistliku kapitali
kasv ja ühiskondliku elu faäi-
seerimine.
- 4) Kriis rahvamajanduses ja relvastuse

viidujookse organiseerimine.

- 5) Nälisnõrkuse kriis.
- 6) Inflatsioonipoliitika.
- 7) Prantsuse rahva elatusaseme pidev langus.
- 8) Prantsuse põllumajanduse allakäik.⁴

Kui prantsuse kapitalistid oma klamihuvide ja kasumite päästmiseks püüdnud päästa Prantsuse imperialismi kriisi ohust välismaise abiga, siis vastuleks see lõi kaasa ainult kriisi süvenemise.

Prantsusmaa „liitlased“ arvostavad temaga ikka vähem kui suur-
võimuga.

Ameerika imperialistid viivad läbi kiirni Prantsusmaa nõrgendamiseks rahvusvahelises mõõtkapis ja Prantsuse rahvusliku sõltumatuse purustamist.

⁴ P. Тынянов - Кризис французского империализма после второй мировой войны, стр. 41.

Sõjajärgsetel aastail monopoolse kapitali
 võim prantsuse majanduse üle
 suurenes. "Marshalli plaani" kantarid
 ameerika imperialistid tunginuks
 sügavale Prantsusmaa majandus-
 ellu.

Teise maailmasõja kaotanud maade -
 lääne-Saksamaa, Itaalia ja Jaapani
 majanduse areng ja tööstusliku potentsiaali
 taastamine tõstis need riigid tõsiselt
 konkurentideks. Nende maade
 tööstus on arenenud pärast sõda suhteliselt
 palju kiirema tempoga kui teiste
 kapitalistlike riikide oma.

Prantsusmaal ilmnend majandus-
 likud raskused kõige rõhkem
 selles, et oli tekkinud välisvaluuta ja
 kullavarude kokkuviimise oht. See
 teigi võimatus tööstusliku tooraine
 ja kütuse, sealhulgas nafta saa-
 mise. "Meie välisvaluutavarude kokku-
 viimine", kirjutas prantsuse ajaleht
 "Combat", "võib lüüa katastroofilise
 tagajärgi." ⁴

⁴ Edasi Kommunistile, 1957.a. 18. apr. N 46.

Prantsuse majanduse militariseerimise tingimustes kiireneb kapitalismi kontsentratsiooni protsess, kus suured monopolid neelavad väikeettevõtted. Kontsentratsiooni protsess suurendab suurettevõtete kasumeid.

Islloomulik Prantsusmaa majandusele pärast Teist Maailmasõda on riiklik-monopolistlik kapitalismikav.

Sõjajärgsetel aastail on näidatud Prantsuse tööstustoodang pidevat tõusu, aasta keskmine tõusuprotent 1949. a. kuni 1951. a. on väheem kui 6%. See tööstustoodangu tõus on tihedalt seotud „Marshalli plaaniga“, mille tagajärjel Prantsuse majandus satub üha rohkem võltvusse USA majandusest.⁴

⁴ Маркв Бенменхейм - Экономика Франции, 1953, стр. 302.

Olguigi, et tööstusliku tootmise kasv on Prantsusmaal näidanud tõusu, ei ole see siiski toimunud tervel majanduslikul alusel.

N.S. Krustiov selitab tootmise kasvu kapitalistlikes maades järgmiste põhiliste tegurite mõjul. —

„ Etteks majanduse militariseerimine ja relvastamise võidujooks. Tõus ei toimunud kaugeltki kõigis tööstusharudes. Tarbeseid valmistav tööstus jääb järsult maha, mõnedes selle tööstuse harudes aga on täielik seisak. Kasvavad ainult need tööstusharud, mis on üht või teist viisi seotud relvastuse tootmisega. Viie aasta jooksul — 1950. aastast kuni 1954. aastani — suurenenid riiklikud kulutused sõjalistele tellimustele ... Prantsusmaal kolmekordnes...

Teiseks soodustas tootmise kasvu tähtsamate kapitalistlike riikide vahelise majandusliku ekspansiooni intensivistamine ...

Kolmandaks etendas suurt osa põhikapitali uuendamise ... sõja - aastail tugewasti kulunud ja purunenud põhikapitali moderniseerimist alustati siin õieti alles aastail 1951-1954. See võimaldas tunduvalt suurendada seadmete tootmist.

Lõpuks, neljandaks võitid kapitalismimaad tõsta oma tööstuslike tootmist tööliklassi eksploateerimise järsku intensiivistamise ja töötajate elutase alandamise arvel. Viimase nelja aasta jooksul suurenes ühe töölise keskmine aastatoodang tähtsamate kapitalistlike maade tööstuses 10-25 protsendi võrra. Kuid reas kapitalistlikes riikides on reaalpalk sõjajärgsest madalam kaubahiinade määratu suure kasv, korteriüüri tõusu ja muude kulude suurenemise tõttu." ¹

¹ N. S. Hruštšov - Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile. Tallinn 1956, lk. 12-13.

Naatamata ameerika konkurentidele, Prantsuse tööstus, olgugi et aeglaselt, suurendas oma toodangut. 1948. aastaks Prantsuse tööstustoodangu väljalase võrreldes 1937. aastaga tõusis 2%, 1950. aastaks 13%, 1953. aastaks 30%. 1953. aastaks Prantsuse eksport 1938. a. ekspordiga 4,5 korda. Prantsuse eksport võistles USA ekspordiga paljudel turgudel, sealhulgas ka Prantsuse kolooniais. Kuni Teise maailmasõjani Prantsusmaa osa Prantsuse kolooniate impordis moodustas 59%, samal ajal USA osa - 4,9%. Prantsusmaa osa langes langes 1945. a. kuni 19,4%-ni, aga USA osa tõusis kuni 34,9%-ni. Pärast Teist maailmasõda puhkes Prantsuse kolooniais terav võitlus Prantsuse ja USA kapitali vahel. Selle tulemusena Prantsusmaa osa kolooniate impordis tõusis 1952. a. kuni 70,2%, USA osa aga langes kuni 6,2%-ni, s. o. praegu sõjaelsele tasemele.

⁴ М. Кузнецов - Глубокие основы кризиса капитализма после второй мировой войны. Международная жизнь, 1955 г., № 4, стр. 40.

Need faktid näitavad, et mida rohkem ameerika imperialism turguudel sirub peale oma partneritele, mida rohkem ta püüab hävitada nende sõltumatust, olgu siis "~~Europa solidaarsus~~" "Atlandi solidaarsuse", "kommunisti ohu" või teiste siltide all, seda teravamaks muutuvad vastuhoid USA ja teiste imperialistlike riikide vahel. See annab tunnistust sivenest vast kapitalismi üldkriisist.

Kapitalistlike maade majandusliku ja poliitilise arengu ebakorrapärasus suurenes eriti pärast Teist Maailmasõda. Ilmekalt kerkis see erile kapitali väljaveos.

Kui Esimese Maailmasõja eel peamiselt kapitali eksporteerivateks maadiks olid Inglismaa, Prantsusmaa, Saksamaa ja vähemal määral ka USA, siis pärast Esimese Maailmasõja lõppu tõusis erikohale kapitali väljaveo osas USA, muutudes maailma finants-eksploateerimise keskumiks.

Teise Maailmasõja ajal, mil USA imperialism püüdis ellu viia

oma maailmavalitsemise plaane, tugendas ta veelgi finantssektori arendamist kapitali väljaveo näol. Sarnaselt teenid uude poliitikat pärast Teise maailmasõja lõppu "Marshalli plaan" ja "Trumani doktriin" - USA jätkas oma konkurentide väljasurumist maailma areenilt dollaritega.

Vanad kapitalistlikud riigid, nagu Inglismaa ja Prantsusmaa, kes veel sajandi algul olid erikohal kapitali väljaveolt, muutusid nüüd USA kapitali ohvitiks.

Kapitali väljavedu toimus teravate vastuolude pinnal imperialistlike riikide vahel.

Pärast Teist maailmasõda Prantsuse imperialism alustas uuesti oma välisekspansiooni, mis toimus aga riigivahel imperialistlike vastuoludel Prantsusmaa ja USA, Inglismaa ning Lääne-Saksamaa vahel.

Prantsuse marxistlik ajakiri "Economie et Politique" hindab prantsuse kapitali hulka väljaspool metropoli

6000 miljardi frangile, millest 3000-3300 miljardit franki, ~~on~~ s.o. 50-55%, on investeeritud Prantsusmaa kolooniates.⁴

USA monopolid kasutavad kapitali väljavedu kui võitluse vahendit teiste kapitalistlike maadega oma positsiooni ja hegemoonia kindlustamiseks sest kapitalistlike maailma kaupade ja kapitali turul.

"Alistamise" sildi all ameerika imperialistid alustasid Inglismaa ja Prantsusmaa majandusliku elu alistamist. Ameerika haaras toorainete allikad ja maailma turu. Monopoliseeritud maade kolooniad sattusid USA mõjusfääri ja otsese kontrolli alla.

1949.a. loodi USA-s spetsiaalne komitee suurematest ameerika pankade juhtidest, mille ülesandeks oli

⁴ P. Тымермун - Кризис французского империализма после второй мировой войны, Прогнозобие Н. Ставкина, стр. 10.

Prantsusmaa meretaguste valduste are-
nemise kindlustamine ja stimuleerimine
USA kontrolli all. Komiteese kuuluvad
Rockefelleri, Morgani jt. gruppide
esindajad.¹

Sõjajärgsed aastaid iseloomustabki
ameerika kapitali paigutamise Prantsus-
maale ja Prantsuse kolooniatesse. Faktid
näitavad, et Prantsuse kapital püüdis
iga hinna eest säilitada oma positsiooni
ja kasumeid, mille tulemuseks tekkis
terav vastulehe Prantsusmaa ja USA
vahel.

USA riiklikud krediidid ja
subsiidiumid Prantsusmaale 1. juunist
1945. a. kuni 31. detsembrini 1951. a.
moodustavad 4576 miljonit dollarit.
USA kapital tungis Prantsusmaale
„Marshalli plaani“ rakendamise tule-
musena.²

¹ Э. Менжинский — Франко-Американские промышлен-
рица на мировом капиталистическом рынке.
Международная жизнь, 1955 г. № 8, стр. 76.

² Экономика капиталистических стран после
второй мировой войны. Статистический справочник.
1953, стр. 182.

Et kindlustada maksimaalseid kasu-
meid ja ülitada majanduslike ras-
kusi, säilitand USA, Inglise ja
Prantsuse imperialistlikud ringkonnad
pärast Teise maailmasõja lõppemist
majanduse sõjaluksorra rööbastel,
süvendades majanduse militariseerimist
ja alustades relvastuse võidujooksu.

Aastast aastase suurenesid
kapitalistlike riikide sõjalised välja-
minked, moodustades lõviosa
riiklikust eelarvest. Näiteks Prantsus-
maa eelarvest moodustand sõjalised
kulutused n. 40% (a. 1952/53).⁴

1937. a. oli Prantsusmaa sõjaline el-
arve 21,1 miljardit franki, moodustades
üldisest eelarvest 32,2%. Teise maailma-
sõja järel näitand Prantsuse sõjalised
kulutused pidevat tõusu. 1947. a. oli
Prantsusmaa eelarvest määratud sõjalisteks
kulutusteks 25,3% (231 miljardit franki),
1948. a. 20,9% (332 miljardit franki), 1949. a.
18,4% (377 miljardit franki), 1950. a. 19,2%

⁴ Экономика капиталистических
стран после второй мировой войны, стр. 19.

(463 miljardit franki), 1951.a. 28,9 %
 (849 miljardit franki) ja 1952.a. 37,8 %
 (1400 miljardit franki).¹

Võitlus USA ja Prantsusmaa vahel kapitalistliku maailma turul üha tugevnes. Kõikvõimalikud lepingud ja blokid ei olnud võimelised likvideerima seda võitlust, mis toimus ameerika ja prantsuse monopolistide vahel toorainete allikate, kaubaturgude ja kapitali paigutamise sfääride pärast. Seda võitlust ei saa peatada mitte ühegi lepinguga, kuna kaasajast kapitalismi iseloomustab, väga sügav, ülesamatu majanduslike huvide lahkumine imperialistlike maade vahel...²

Riigitegelaste osavõtt monopolide aparaadist võtab üha laiemaad piirid. Albert Emet² Martin raamatus "Meie suu-

¹ Экономика капиталистических стран
 воене эпохи империализма, стр. 149-150.

² V. I. Lenin - Teosed, 31. köide,
 Tallinn 1955, lk. 430.

red finantistid rahva vastu" esitab 52 senaatori ja deputaadi nimed, kes juba 1931. a. tegutsenid juhtivatel kohtadel prantsuse pankades ja aktsionääride ühinguis.¹

Trustid - miljardärid Prantsusmaal - autorite kollektiiv, iseloomustades riigiametnike suhteid trustide ja monopoolidega, näitab, et trustide kõrgem administratsioon on omaette koolits, formeerides kaadrit trustide juhtimiseks. Riigiametnike sooviks on rikastumine ja pääsenine trustide koosseisu. Sel teel trustid kindlustavad endale täieliku kontrolli ja valitsemise riigiparadaadi üle.²

Kapitalistlikule korrale on see väga iseloomulik, et juhtivad riigiametnikud kuuluvad suuretootete koosseisu.

¹ И. Кузнецов - Тоугарембено-экономический канниализм, 1955, стр. 62.

² Пресса-суммардерс во Франции, Тоугарембено издание иносранный суммардерс, 1953, стр. 86.

järjest suuri siveus konkurents mo-
nopolide vahel. Nii näitaks pankrotistus
Prantsusmaal 1946.a. 792, 1947.a. 1578,
1948.a. 2654, 1949.a. 4565, 1950.a.
6168, 1951.a. 6353 tööstuslike ja
kaubanduslike firmat.¹

"Monopolid, oligarhia, võimustavaldused
vabaduspüüete asemel, järjest suurema
hulga väikeste või nõrkade rahvaste
eksploatserrimine väike kapitali kõige
rikkamate või kõige tugevamate rahvaste
poolt, - kõik see on sünnitand need
imperialismi tunnused, mis sünnivad tida
ise loomustama parasitlike või nõrku-
va kapitalismina."²

Ilmus üha suurem^{Prantsusmaa} majanduslik
sõltuvus USA dollarist.

Prantsusmaa dollarlik sõltuvus
USA-st oli põhjuseks, mis viis Prantsuse
väliskaubanduse tõjarööbastele, mõtteku
relvastuse võidujooksule ja tõjale

¹ Экономика капиталистических стран после
второй мировой войны, стр. 99.

² V. I. Lenin - Tööd, Tallinn 1953, 22 köide,
lk. 277.

kolooniaals — Vietnamis ning Alžeerias.

Kõneldes Prantsuse majanduse allutamiseest USA-le, ütles Charles Bettelheim oma raamatus "Bilan de l'économie Française", et "... ainult sotsiaalne revolutsioon on võimeline teema tõpu sellise majanduse alla-käigule. See, ilma vastuvaidlemata, on õige."⁴

Prantsusmaa riigivõlg on kavanud iga aastaga, mis on prantsuse imperiaalitvii tabanud sügava kriisi tunnusks.

Kui Prantsusmaa riigivõlg 1938.a. oli 421 miljardit franki (sellest välisvõlga 6,8 miljardit franki), siis sõjajärguul aastail on need arund palju suuremad, näidates pidevat tõusu.⁵

1947.a. oli Prantsusmaa riigivõlg 2499 miljardit franki, sellest välisvõlga 382 miljardit franki; 1948.a. oli riigivõlg 3412 miljardit franki, sellest välisvõlga 961 miljardit franki; 1949.a. oli

⁴ Шарль Беттельхейм - экономика Франции, стр. 392.

⁵ Экономика капиталистических стран после второй мировой войны, стр. 154.

riigivõlg 3906 miljardit franki, sellest
 välisvõlga 1182 miljardit franki; 1950.a.
 oli riigivõlg 4133 miljardit franki, sellest
 välisvõlga 1287 miljardit franki; 1951.a.
 oli riigivõlg 4287 miljardit franki,
 sellest välisvõlga 1254 miljardit franki;
 1952.a. oli riigivõlg 4553 miljardit
 franki, sellest välisvõlga 1268 mil-
 jardit franki.⁴

Riigivõla järjekindel suurene-
 mine näitab prantsuse imperialismi
 kriisi pidevat süvenemist. Prantsuse
 riigivõla kasvus ilmneb ka „Marshalli
 plaani“ hukatuslike mõju Prantsus-
 maale.

Prantsusmaa sõltuvus USA-st on
 vahetult seotud Prantsusmaa isoleeri-
 mise poliitikaga totalismis ja demokraa-
 tia leeri maadest. Rahvusvaheline
 imperialism püüab kõigi abunõudega

⁴ Экономика капиталистических стран
 после второй мировой войны, стр. 154.

muja ajada Prantsusmaa lähenumist Nõukogude Liidule ja teistele demokraatlikele riikidele.

Nõukogude ja prantsuse rahva vaated paljude tähtsate rahvusvaheliste probleemide lahendamisel, nagu Saksa maa probleem, Euroopa julgeolek, aatomirelva küsimine küsimus j.t. lahkuvad ühte.

Tuntuks prantsuse ühiskonnategelaseks Mark Jacques märkis, et kuigi Prantsusmaa - Nõukogude Liidu suhtes on palju keerulisi probleeme, mida ei ole veel seni kindlalt lahendada, on Nõukogude valitsus valmis neid alata lahendada.⁴

Kui USA piinab Prantsusmaad allutada nii poliitiliselt kui ka majanduslikult, siis Nõukogude Liidu poliitika ja majandussuhted on loodud vastastikuse abistamise ja võrdse printsiipidel.

⁴ B. Zarnagur - Tobopam opraunyzekne garmeni ... Penopmane. Hoboe breme, 1956, N 21, cmr. 13.

1953. a. kirjutati Moskvas alla Prantsusmaa - Nõukogude Liidu kaubaleping. Prantsusmaa - Nõukogude Liidu kaubanduse aktiveerumise fakt tunnistab normaalse kaubavahetuse vastastikkust kasulikkust. Prantsusmaa saab Nõukogude Liidult sellisid vajalikke materjale, nagu antratsiit, asbest, nafta jne. Prantsusmaa saab samal ajal Nõukogude Liitlt satina, kaablit, kangaid jne.⁴

Prantsuse - Nõukogude Liidu läbirääkimiste lõppedes 1956. a., püüdsid ameeriklased kujutada läbirääkimisi nii, nagu oleksid need olnud prantslastele teotud suurte raskustega.

Läbirääkimiste järel toimunud pressi-konverentsil ütles Prantsuse peaminister G. Mollet: „Mina ei rääkinud mingisugustest raskustest. Teie

4

Э. Плешнев - О франко-советских экономических отношениях. Новое время, 1956, № 11, стр. 11.

(ameeriklased - E. N.) räägite raskustest, aga mitte meie." ²

Prantsuse reaktsioon, kartes Prantsusmaa lähenevatest Nõukogude Liidule ja tiste sotzialistliku lüüsi maadele, kartes prantsuse rahvast, tegi kõik, et hülitada Prantsusmaad USA agressioonitsem plaanidesse ja võjalistest blokkidest. See oli Prantsusmaa rahvusliku huvide reetmine ja tingis rahva elatustaseme järsk langust.

Prantsuse valitsusaparaadi rahvastastane poliitika, olles allutatud monopolistlikele ringkondadele, viis töötajate olukorra edasisele halvenemisele. Pärast Teise maailmasõja lõppu on prantsuse töötajate reaalpalk pidevalt langenud, ja sellest tingituna näitab prantsuse tööliste majanduslik olukord pidevat langust.

² B. Zarnagut - Тамб жеңі б Москва. Пенормане. Мобое бреме, 1956, № 22, emp. 13.

Prantsuse põllumajanduse olukord pärast Teise Maailmasõja lõppu on pidevalt halvenenud. Põllumajanduses on saagid näidanud langustendentsi. Põhiliselt on see seotud põllumaa vähenemisega. Karjasaaduste tootmisel on sõjajärgse võrreldes mõningal määral tõusnud.

On märkimisväärne, et Prantsuse põllumajanduses on hakatud kasutama hulgaliselt traktoreid. 1952. a. alguses oli Prantsusmaal 155 tuhat traktorit 30 tuhande traktori vastu enne sõda. Suur osa traktoreist on imporditud, olgugi et Prantsuse enda traktori tootlus oleks võinud

kodumaa vajadused rahuldada.
 Illes ilmusi „Marshalli plaani“
 hukatuslik mõju Prantsusmaa-
 le.⁴

Prantsuse demokraatlikud organi-
 satioonid on tõstnud täie teravusega
 üles küsimuse prantsuse monopoliitide
 poolt läbi viidava hukatusliku poliiti-
 ka mõjust prantsuse põllu-
 majandusele. Prantsuse talupoegkond
 soovib üha rohkem demokraat-
 like organisatsioonide ümber, et
 seista oma huvide kaitsel.

1945. a. lõpuks Põllumajanduse
 üldise Konföderatsioonis oli rohkem
 kui üks miljon liiget. Põllumajan-
 duse üldise Konföderatsiooni juht-
 kond seadis endale ülesandeks
 ühendada konföderatsiooni ridadesse
 kogu Prantsusmaa talupoegkond-
 umbes kolm miljonit talupoega.
 Põllumajanduse üldine Konföderatsioon
 teotseb kui laiahaardeline partei-
 tu organisatsioon, ühendades mitme-

⁴ Маркс Бемменхейм - Экономика Франции,
 стр. 306.

inguste poliitiliste vaadetega talu-
pojad.¹

Prantsuse riigelarve põllumajandu-
se osas on vägagi tagasihoidlik ja
näitab pidevat kahanemist. Nii
moodustas riigelarvest 1949-50. a.
põllumajanduse osa 2,6 % (53 miljardit
franki), 1950-51. a. vastavalt 1,6 %
(38 miljardit franki), 1951-52. a.
1,3 % (39 miljardit franki) ja 1952-53. a.
0,7 % (24 miljardit franki).²

Põllumajandussaaduste hindade
kunstliku üleskrüünimise teel püütakse
saada maksimaalseid kasumeid.
Selleks hävitatakse süstemaatiliselt
kaupade nn. "ülejäägid", samal ajal
kui töötajad on näljas.

Nii näitks teatab ^{Service} "Service
economique et financier" 20. mail 1950. a.,
et Dornenci ja Konkarno kalurid
poole saagist viskanid tagasi mere.³

¹ А. Шнеерсон - Архивный вопрос во
Франции, 1948, стр. 402.

² Экономика капиталистических стран после
второй мировой войны, стр. 131.

³ Там же, стр. 112.

Kärselval kapitalismi üldriisi perioodil toimub kapitalistlikes riikides pidev rahvatulu vähenemine. 1945.a. - 1950.a. rahva tulu langes Inglismaal 11,5% , Prantsusmaal 15% . Isegi USA-s , kus imperialistid kiirendavad relvastuse võidujooksu ja eksploatavad kogu kapitalistlikku maailma , rahva tulu langes sel perioodil 0,8% .¹

Prantsusmaal töötajad saavad ainult ühe kolmandiku rahva tulust , ülejäänud kaks kolmandikku läheb aga kapitalistide , mõisnike ja parasitlike ringkondade taskusse.²

1946.a. kuni 1952.a. aprillini töö tootlikkus Prantsusmaal suurenes 70% , samal ajal suurenes töötajate reaalpalk ainult 30% , see tähendab , et eksploateerinute norm

¹ Экономика капиталистических империалистических держав, стр. 26.

² Там же , стр. 27.

suurenes antud perioodil 30 % .
 1947. a. kuni töötajate reaalpalk oli
 sama, mis 1952. a. aprillis, suurenes
 eksploatatavate normi itegi 45 % .
 Liit on näha, millised on "Marshalli
 plaani", Vietnami sõja ja "Atlandi
 pakti" tagajärjed töölisklassile ja
 prantsuse rahvale.⁴

Prantsuse monopolistid võtavad
 valimiste ajal tarvitusele võimseid
 rahalisi vahendeid, et võita va-
 limistel demokraatlike jõude. Sellele
 vaatamata on progressiivsete jõudude
 positsioon prantsuse rahva laiaades
 hulkades määratlet kasvunud, pida-
 des edukalt võitlust nn. "kuldse
 siina" vastu (nagu prantsuse kapi-
 talistide rahalised võitlusvahendid
 iseloomustas tuntud Prantsuse riigitege-
 lane Herriot juba 1925. a.)⁴.

⁴ M. Тёмнишев - Экономика Франции,
 стр. 322.

B. Зарнаков - Французское управление
 в "зонах мира". Новое время 1956, № 7,
 стр. 17.

Töölise olukord Prantsusmaal halveneb iga aastaga. Elukallidus näitab pidevat tõusu.

Elukalliduse tõusu indeks

Prantsusmaal.

(1938.a. = 100)

1948	1949	1950	1951
1632	1817	1946	2280 ⁴

1955.a. oli elukallidus Prantsusmaal tõusnud veelgi märgatavalt. „Tagasihoidliku tõuna valmistamine neljalikmelise perekonnale maksab praegu rohkem kui aasta tagasi“, kirjutab prantsuse ajaleht „France Soire.“²

Samal ajal said kapitalistid tööliste eksploateerimise tugevdamise arvel määratud kasumeid. Nii oli 1949.a. kapitalistidel kasumeid 500 miljardit franki, 1950.a. 800 miljardit franki.³

¹ Экономика капиталистических стран после второй мировой войны, стр. 253.

² Международная жизнь. - Ухудшение экономического положения трудящихся Франции. 1956, № 10, стр. 120.

³ Экономика капиталистических стран после второй мировой войны, стр. 257.

Sõjajärgsel perioodil on Prantsusmaal toimunud pidev hindede tõus. Nii näiteks tõusid hinnad 1951. aastaks 1938. a. võrreldes (1938. a. = 100) järgniselt: leib - 1458, liha - 2220, või - 2343, suhkur - 2112, kartul - 1479.¹

Alaline tööpuudus koolitab prantsuse tööliidi. Ametlike andmeid Prantsusmaal antakse ainult nende töötajate arvu kohta, kes saavad toetust. Sest on ametlikud arvud astunud väga madalaks ja ei enita hoopiski töötajate tegeliku arvu Prantsusmaal.²

Talupoegade vaesumine prantsuse külas ajab need linnadesse tööd otsima, kus nad kohtuvad määratute raskustega.

Kapitalistlike tegelikkus ja viti ulatuslike kehvikute vaesumine külas

¹ Экономика капиталистических стран после второй мировой войны, стр. 253.

² Там же, стр. 240.

paljastab legendi „kommunistidest ekspropriaatoritest.“ See näitab, et talu-
poegade ekspropriaatorid on just
mõisnikud, pankurid, vabrikandid,
liigkasuvõtjad.⁴

Sisepoliitilise olukorra tähtsamaks
isärasuseks Prantsusmaal tuleb lugeda
süüdet prantsuse tööliselami võitluse,
mis on sunnitud majanduslike ja
lotriaalsete nõudemiste rahuldamiseks,
ja üldise võitluse vahel Prantsus-
maa rahvusliku sõltumatusel ning
rahu eest.

Tootmise ja kapitali kontratsioon
ja valitsusaparaadi alluvine mo-
nopolidele löid aluse riiklik-monopo-
litisele kapitalismile Prantsusmaal.
Selle tulemuseks on kapitalistide
rünnak riigiparaadi toetusel töölis-
klami elatusarve vastu. Kavat-
sevad tööliselami absoluutne ja suhteline
vaesumine.

⁴ А. Шнейerson - Архивный вопрос во
Франклизме, стр. 213.

Sfään, kus Prantsusmaa saab rakendada oma jõude maailma ressurssidele, üha kahaneb. Maailmaturu tingimused Prantsusmaa jaoks halvenevad. Ühelt poolt on see seotud sõjalis-nümaade turu tugevumisega ja teiselt poolt USA imperialismi hispaaniõõniga kapitalistlike maailmaturul.

Prantsuse imperialism, piin- des viivitada lähenevat häde- ohtu, piinab raskustest üle saada relvastumise võidujooksuga ja majanduse militariseerimi- sega.

"On aeg lõpp teha absurdsle korrale, mis näeb väljapääsu "ületootmisest" sõda- des, inimelude ja rikkuste massilises hävitamises, korrale, mis hävitab rohkearvuliselt toiduaineid, samal ajal kui sajad miljoonid inimesed

on nälgand ja alasti, korrale, mis
vajab palga alandamiseks tööpuudust
ja mille juures väheste rikkus põhi-
velb tohutu enamuse viletsusel." ⁴

Prantsuse imperialism, elades ügavas
kriisis nii poliitiliselt kui ka majandus-
likult, on määratud paratamatule
hukkumisele.

⁴ Maurice Thorez - Rahva poeg; lk. 176.

Prantsusmaa välispoliitiline
seisund pärast Teist
Maailmatõda.

Prantsusmaa poliitiline sõltu-
vus USA-st on vahetult seotud
Prantsusmaa isoleerimise poliitikaga
sotsialismi ja demokraatia leeri maa-
dest. Sattumine USA kontrolli alla
tõi kaasa Prantsusmaa erikaalu
vähenemise rahvusvahelises poliiti-
kas. Rahvusvaheliste probleemide lahendamisel
sõltus Prantsuse seisukoht suurel määral
USA diktaadist.

Prantsuse parempoolsete ringkondade rahva-
vastane poliitika andis Prantsusmaa uuesti saksa
relvastatud rüansismi ette.

Lääneriikide joondumine nn. „Atlanti rii-
daarsuse“ põhimõtete järgi, millest viidi ka

Prantsusmaa, kuhu tema osavõetuga sõjalistest rühmitustest, viis paratamatult vaenulikule positsioonile Nõukogude liidu ja kogu demokraatliku leeri vastu ning tekitas rehvastute võidujooksu ja ohu rahule.

USA imperialistid, valmistades tulevast platsdarmi lääne-Euroopas, ajasid Prantsusmaa suhtes agressiivset poliitikat juba Teise maailmasõja käigus.

Prantsuse kindral Charles de Gaulle oma raamatus "Mémoires de guerre" ^{näitalu} anglo-ameerika poliitikat Prantsusmaa suhtes Teise maailmasõja ajal. Raamatu materjalid kinnitavad seda ümberlükkamatut ajaloolist fakti, et USA ja Inglismaa sõja perioodil teostasid Prantsusmaa suhtes mitte sõbralikku, vaid imperialistlikku poliitikat. Nad ei tahtnud Prantsusmaad taastatud kujul sõltumatu suverääniina.²

² Т. Пантани - Генерал де Толь о германской угрозе и англо-американской политике в отношении Франции. Международная жизнь, 1955 г., №1, стр. 110.

Prantsusmaa lülitamine sõjalistesse
blokkidesse ja allutamise "Atlandi so-
lidaarsusele" likvideerivad Prantsusmaa
kui suurriigi iseseisva positsiooni.

Müüt hädaohust Nõukogude Liidu
poolt on maskeeritud agressivsetele sõja-
listele ringkondadele, mis on loodud
imperialistlike riikide poolt esotades
USA-ga. See on määratud rahva-
hulkade petmiseks, et juhtida tähele-
panu kõvale taastuvalt Saksa
militarismilt.

Rahvarmastavate rahvaste võitluse
käigus hitlerliku Wehrmacht'i taas-
sünni ohu vastu prantsuse avalikkuse
leiad hulgal on võinud veeenduda
selle propaganda valeltekuses, mis
kuulutab "Nõukogude agressiooni".

Prantsuse rahvas hindab kõrgelt
Nõukogude Liidu jõupingutusi sõja
lõpetamisel Koreas ja Indo-Hiinas
ning Nõukogude valituse positsiooni
Saksamaa küsimuses. Nõukogude Liidu
ettepanekud relvastuse vähendamise küti-
muses on leidnud laialdaselt heakskiitu

Prantsuse avalikkuses.

Suured ajaloolised muudatused maailmas pärast Teist maailmasõda tuguvad imperialismi ja demokraatia leeri, samal ajal imperialismi leer nõrgenes. Uues Euroopas ei ole demokraatlike leeri maadel nõrgemad positsioonid kui kapitalistlike maadel.

Püüdes tugendada imperialistlike maade positsioone, organiseerisid imperialistid esoteas USA imperialismiga sõjalisi rühmitusi Lääne-Euroopas, mis oma teravikuga on suunatud imperialismi ja demokraatia maade leeri, esmajoones aga Nõukogude Liidu vastu.

Nn. "Atlanti sõlidaarsus" poliitiline liitunud maad, kaasa arvatud ka Prantsusmaa, loovutand oma välispoliitika USA imperialismi kontrolli alla.

Suures Prantsusmaa sõdse strateegilise amkohaga Lääne-Euroopas, kasvab USA huvi Prantsusmaa vastu erakordselt.

Prantsuse suured sadamad La Manche'i,

Biskaia lahe ja Nahe mere ääres omavad määratu tähtsuse mitte üksnes USA kaubandusliku ekspansiooni, vaid ka sõjaliste eesmärkide seisukohast.

Et Prantsusmaa piirneb vahetult Saksamaaga, siis ameerika imperialistid, tehes pingutusi saksa militarismi ellu-äratamisega, arvestavad Prantsusmaa territooriumiga kui tulevase sõjatandri tagalaga.

Nend Prantsusmaa strateegiliste paiknemise isiarasused haarand tähtsa koha ameerika imperialismi sõjalis-poliitilistes plaanides Euroopa mandril.

Prantsusmaa lülitamine „Atlanti solidaarsuse“ poliitikasse ja tema sõjaline potentsiaal oli vajalik ameerika imperialismi põhilisele löögijõule Euroopas-Saksa militarismile.

Ilma Prantsusmaata ei oleks ka lään-Saksamaa võinud saada ameerika imperialismi sõjaliseks platsdarmiks

Prantsusmaa, võttes osa sõjalistest blokkidest, pidi oma territooriumile lastma

välismaised väed. Prantsusmaa kallas NATO relvastatud jõudude baasidega.

NATO pakti alusel võivad Ameerika ühendriigid tõugata Prantsusmaa igasugustest sõjalistesse avantüüridesse. Sõjaga 5. paragrahv näeb ette kõigi partnerite automaatse vastastikuse alustamuse.⁴

USA nõudmisel määrati hiljuti NATO relvastatud jõudude juhatajaks maavägede osas endine hitlerlik kindral Speidel, mis kutsus esile õigustatud pahameel-
torni prantsuse avalikkuses. Kolmveerand sajandi jooksul on kolm põlvkonda prantslasi kandnud määratu suuri ohvreid võitluses, mis tunginud saksa vägede vastu. Nüüd on antud natslikule kindral Speidelile õigus komandada oma endiste ohvrite poegi, ausaid prantslasi.

USA-l on NATO pakti alusel õigus kontrollida Prantsuse relvastatud jõude, mis ongi faktiliselt sattunud ameeriklaste kätte.

⁴ P. Тимеуинус - Крузе французского министерства вооружений и боевой техники, стр. 59.

Ameerika monopolid loovad ennast Prantsusmaa peremeesteks. Ameerik-
land, nii sõjaväevormis kui
ka ilma vormita, tunnevad
end Prantsusmaal kui ko-
dus.

Prantsuse valitsus ei saa
enda initsiatiivil astuda peaaegu
ühtegi välispoliitilist sammu
ilma nõu pidamata oma
ameeriklastest peremeestega.

La Rochelle'is kutsutakse
töötuid tribunaliiga sarnaneva
komisjoni ette, mille esistu-
jaks on ameerika sõjaväe la-
ne. Nõnda tänavaid kihu-
tavad, mille juhid ei tunnusta
ningeid liikluse reegleid. Purjus
ameerika sõdurid tungivad kal-
lale prantsuse kodanikele.
Ameeriklasi isegi ei karistata
prantsuse töötajate tapmise
est.¹

¹ P. Тумерингун - кризис французского интернационализма после второй мировой войны.
стр. 66.

Sellise olukorran on viidud Prantsusmaa, kunagine maailma suurvoim.

1954. a. loodi Manila agressiivne sõjaline blokk nn. Kagu-Aasia kaitsehendus (SEATO), millesse prantsuse imperialistid liituvad ka Prantsusmaa.

Prantsuse reaktiivääril olid pigem nõus olema USA välispoliitika tööriistaks, kui vabatahtlikult järele andma rahvaste nõudmistele vabaduse ja demokraatia järgi.

USA, Inglismaa ja Prantsusmaa militaristlikud ringkonnad püüdnud oma tahet sundida peale teistele maadele, avaldades neile majanduslikku ja poliitilist survet.

Niiugune kuus sai nime-tuse: "poliitika jõupositiivne". Selles väljenduvad tänapäeva imperiaalsuuniga kõige agressiivsemate ring-

kondade piirid saada maailma valitsajaks, suunda maha töölisliikunnist, demokraatlikku liikunnist ja rahvuslikku vabadusliikunnist, selles väljenduvad sotrialsmileeri vastu suunatud sõjaliste avantüüride plaanid." ¹

Sõjaliste blokkide loomisel kannavad imperialistid süitrukattena kommunisti ohtu, et sellega vargata blokkide agressioonet ise loomu. "Ameerika ühendriigid tahvad iga-suguste blokkide ja paktide loomise teel kindlustada endale valitsevat olukorda kapitalistlikus maailmas, via kõik bloki-partnerid, oma tahte kumlate kaitjate olukorda." ²

¹ N. S. Hruštšov - Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile. Tallinn, 1956, lk. 18.

² samas, lk. 19.

1956. a. organiseerisid Prantsuse ja Inglise imperialistid häbiäärse kallaletungi Egiptusele, püüdes taastada oma kadunud läinud pontsiooni suessi kanalil. See rünnak lõppes täieliku läbikukkumisega, olles üheks suuremaks lüüasaamiseks imperialistidele levile.

Prantsuse imperialistide poliitika on jooksnud täielikult karile, olles päästmatult kriisiolukorras.

Prantsuse koloniaalüsteemi lagunemine.

Pärast Teist Maailmasõda süvenes Prantsuse koloniaalüsteemi kriis. Aumaade demokraatid ei tahtnud enam endist viisi alluda oma vihatud peremeestele — prantsuse imperialistidele. Demokraatlike jõudude võit paisisi üle sisendas rõhutatud maade rahvastesse usu oma vabanemise võimalusisse.

Idamaade rahvaste võitlus imperialistlikest blokkidest osavõtunite vastu on ühtlasi võitlus rahvusliku võltumatusse eest.

Erielse hoo saai rahvavabastusliikumine Indos-Hiinas, Madagaskaril ja Põhja-Aafrikas.

Prantsuse Indos-Hiina rahvad vabastasid ennast ise jaapani okupatsioonist ja asusid looma iseisvaid Vietnami, Põhja-Lao ja Khmeri demokraatlikke vabariike.

Prantsuse Põhja-Aafrikas tungus rahvavabastusliikumine, mis arenes ülestõusuks koloniaalvõimu vastu. 1946.a. lämmatati ülestõus de Gaulle'i poolt, 40 tuhat alžiirlast langesid prantsuse kolonisaatorite ohvritena.¹

1947.a. märtsis algas Madagaskari saarel rahva ülestõus. Suurte raskustega õnnistus kolonisaatoritel ülestõus lämmatada. Prantsuse imperialistid hävitasid barbaarselt terveid asustatud punkte ja elanikkond viidi väga mitmetest rajoonidest. Tapeti 90 tuhat patriooti.²

Oma koloniaalvõimu säilitamiseks andsid prantsuse imperia-

¹ P. Тимирязев - Кривые французского империализма волеи империализма империализма, стр. 317.

² samas.

listid suuri lubadusi, mille põhjal pidi läbi viidama konstitutsioonilised reformid. Imperialistid hakkasid Prantsusmaad ja ta kolooniaid nimetama Prantsuse Liiduks ja deklareerisid konstitutsioonis, et "Prantsusmaa moodustab mere- ja maaga territooriumitega liidu, mis põhineb õiguste ja kohustuste ühtsusel ilma rassilise ja religioosse diskrimineerimiseta." ¹

Samal ajal kehtestend prantsuse kolonisaatorid oma Aafrika koloonias poliitilise ja sõjalise diktatuuri ja alustasid sõda Vietnamis.

90 000 tapetud madagaskarlast, 40 000 tapetud alžeerlast ja 6000 tapetud vietnamlast — nii nägi välja Prantsuse liidu konstitutsioon praktikas. ²

¹ P. Тыгунин - Кресте французского империализма воле буржуазной империи, стр. 318

² samas.

Prantsuse kolooniate rahvad
vastand prantsuse kolonisaatorite
vägivallale maniliste ülestõusu-
dega ja streikidega.

Vietnami kolonisaatorite väed,
pidades lahinguid džungli siingimises,
kandrid suuri kaotusi.

1946. a. detsembrist kuni 1952. a.
keskpaigani kaotand prantslased
laugenutena rohkem kui 219 000
sõdurit ja ohvitseri.²

Prantsuse kolonisaatorite
kaotused olid samal ajal ka
ameerika imperialistide kaotus-
teks, kuna viimased toetand
prantsuse reaktsionaäre võitluses
koloniaalrahvaste vabadusliiku-
mise vastu. Prantsuse imperia-
listide liivasaamisega hoiti ära
ameerika monopolide hõivatus
ja sõjaliste baaside loomine
Indo-Hiinas.

² „За поражение суп, за народную
геноцидацию!“ 29 августа 1952 г.

Genfi konverentil 1954. a.
 otsustati sõda Vietnamis lõpetada.
 See oli vietnami rahva
 poolt peetud võitluse tule-
 mus. Prantsuse imperialism
 oli sunnitud taganema ja
 loobuma ühest oma tähtsast
 kolooniast.

Laoe ja Kambodža sõltu-
 matus ja suveräänsus leidsid
 samuti kinnitust Genfi konve-
 rentil. See oli nende maade
 rahvaste vabadusvõitluse tule-
 mus, olgugi et võimu juurde
 jäid kuninglikud režiimid.

Prantsusmaa osatähtsus
 Indo-Hiina piirkonnas langes.
 Võitluses mõjustäärde ja
 toorainete allikate pärast tõrjuti
 Prantsusmaa ibka rohkem vägri
 ke Lõuna-Vietnamist, kuhu
 tungisid sisse ameerika mono-
 polid.

Ameerika relvad ja ähvardused, mida kaeti ÜRO sildiga, ei suutnud muuta Vietnami rahva vastupanu. Imperialism pidi taganema Vietnami ja prantsuse rahva ees.

Rahva vabastusliikumine Prantsuse Põhja-Aafrikas (Marokko, Alžeeria, Tuneesia), mis oli märgatavalt tugevnenud juba enne Teist maailmasõda ja Teise maailmasõja ajal, suurenes veelgi aktiivsemalt pärast sõda. Prantsuse Põhja-Aafrika elanikkond alustas võitlust koloniaalsüsteemi, prantsuse ja ameerika monopolidi sihtungi ja imperialistide sõjaliste vaaride loomise vastu.

Prantsuse Põhja-Aafrika elanikkonna võitluse eesmärgiks oli rahvusliku sõltumatuse saavutamine.

Kapitalistlike maade majanduse

militariseerimine tugevdab kolooniate röövinist. Toodangu suurendamine koloonias viib ka ekspordi suurendamisele.

Nii näitaks oli rauamaagi toodang Tuneesias 1950. a. 757 897 tonni, 1951. a. 922 744 tonni; väga veeti raudmaaki 1950. a. 697 904 tonni ja 1951. a. 910 859 tonni.¹

Kolooniate röövinisele ja eksplaateerimisele vastand kolooniate elanikud rebastatud välgastu- nistega.

"Pariis vahend võitlusks rahu" est Marokkos - see on võitlus vabaduse est. Võidelda vabaduse est, - see tähendab anda lööke imperialistlikele jõududele, tugevdada Marokko rahvusliku liikumist. Anda lööke imperialistidele - see tähendab suurendada sõjalise potentsiaali nõrgendamist; tugevdada

¹ Р. Тимурович - Крузик справочник по минеральным ресурсам восточной Африки, стр. 331.

rahvuslike liikumist - see tähendab teha lootusetuks sõjaõhujate tagala." ¹

Prantsuse Põhja-Aafrika elanikkond teeb kõik, et anda lööke Prantsuse imperialismile.

Pärast Teist Maailmasõda on loodud ja tugevnenud ametiühingu organisatsioonid koloonias, nagu Tuneesia Töölise Ametiühingu ühendus, Marokko üldine Töökonnaföderatsioon jt. Töölisklassi kasv ja tema organiseeritus on põhiliselt teguriks, mis viib edasi ojustatud rahvaste rahva-
vabastusliikumist. ²

Alates 1956. a. algusest kerkis Prantsuse Põhja-Aafrika probleem viiti teravalt esile. Märtsis 1956. a. pärast

¹

Али Яма - Положение в Марокко и задачи марокканских коммунистов, "За прочный мир, за народную демократию!" 24 августа 1951 г.

² И. Кузнецов - Углубление обострения кризиса капитализма после второй мировой войны, Международная жизнь, 1955, № 1, стр. 31.

Prantsuse - Marokko ja Prantsuse - Tuneesia läbirääkimisi, kirjutas G. Mollet' valitsus alla lepingule, mille põhjal Prantsusmaa tunnustas Marokko ja Tuneesia sõltumatust. See oli Marokko ja Tuneesia rahvaste pideva ja viisa aastakümneid kestunud rahvavabastusvõitluse tulemuseks.

Prantsuse demokraatlikud jõud esotasid kommunistliku parteiga tervitased palavalt Marokko ja Tuneesia rahvaste vabanemist Prantsuse koloniaalvõimude alt ja pingutasid kogu oma jõudu, et kaasa aidata alžeerlaste võitlusele.

Alžeeria rahvavabastusliikumisel on vüti laiad piirid praegu, 1957. a. kevadel. Võideldes mehiselt Prantsuse ülevõimude vastu, teevad alžeerlased kõik, et saavutada vabadust.

"Humanité", "liberation", "Combat" ja rida teisi ajalehti rõhutab, et

üts Prantsusmaa majandusliku olukorra järsu halvenemise peamisi põhjusi on pikaleveninud sõda Alžeerias, mis õõnestab eelarvet. Ajaleht "Combat" kirjutab, et Alžeeria probleemi rahulik lahendamine on soovitatav poliitiliselt siin kohalt ja ühtlasi kategooriliselt vajalik. "Kui see kestab veel kaua," kirjutab "Combat", "siis finantsalal läheneb paratamatu krahh... lähematel kuudel tuleb teha saatuslik valik: kas majandusliku olukorra taastamine või pankrot." "Combat" märgib ühtlasi, et omamata küllaldasel hulgal dollareid, Prantsusmaa ei saa importida talle vajalikku tööstusvarainet.²

Prantsuse kolooniate rahva-

² "Noorte Hääle", 16. aprill 1957. a.

vabastusliikumine on andnud
Prantsuse imperialismile paranda-
matuid hooge ja viinud
Prantsuse koloniaalsüsteemi kriisi
olukorda.

Prantsuse rahva võitlus
reaktsiooni vastu rahu ja
rahvusliku sõltumatus
eest.

Pärast Teist maailmasõda
prantsuse rahvas näitas aktiiv-
selt oma püüdlusi rahu
ning sõltumatus kindlusta-
misel.

Pärast fašistliku agressiooni
purustamist toimunud Prantsusmaal
poliitilistes jõududes suured
muutused. Demokraatlikud jõud,
erotsas töölisklassi ja kommuni-
stliku parteiga, kasvavad ja

tuguneid . Nende mõju
 Prantsusmaa sise- ja välis-
 poliitikas suurenes. Reaktsiooni-
 lised jõud aga seevaste
 nõrgenesid. Hitlerlike okupatsiooni
 ajal oli prantsuse monopoli-
 listlike kodanlus läinud koos-
 töö poliitikalise fašistidega,
 seetõttu eraldus ta rahva-
 massid kui rahvuslike huvi
 reetja .

üheks tähtsamaks momen-
 diks imperialistlike jõudude
 nõrgenemisel Prantsusmaal sõja
 järgset aastail oli see,
 et majanduslikult seisukohast
 oli sõja tagajärjel prantsuse
 imperialismi olukord märga-
 kavalt halvenenud .

Prantsusmaa osatähtsus
 kapitalistliku maailma majanduses
 vähenes. Nii tema osa ma-
 ilma kapitalistlikus tootangus
 vähenes 8% -lt 1930. a. kuni

4%-ni 1950.a.; väheesid
 prantsuse kapitali välisinvesteeringud;
 Prantsusmaa kaotas suure osa oma koloniaalvaldusi,⁴
 see aitas ergutada klassi-
 võitlust kogu maal.

Prantsuse kommunistliku Partei mõju kasvas tohutul-
 Tiie maailmatõrja välkel, mil-
 ta organiseeris prantsuse
 patriootide võitlust välis-
 vallutajate vastu.

Juba enne sõja lõppu
 töötas kommunistlik partei
 välja programmi sõjajärgse-
 teks aastateks. Esimesel kohal
 selles programmis oli nõud-
 mine Prantsusmaa majanduse
 taastamiseks ja poliitilise elu
 demokraatiseerimiseks, „... kui me
 si taasta Prantsusmaa majandus-

⁴ В. В. Зарнагутин - Борьба французского народа за мир и национальную независимость, Москва 1955, стр. 7.

dust, meie sõltumatus on hädas-
ohus; kirjutas Prantsuse Kommu-
nistliku Partei Keskkomitee sekre-
tär J. Ducloux.⁴

Prantsuse rahvas mõistis
kommunistliku partei poliitika
õigust ja ausa kommunistide
poolt väidatud teele. Seda
tõestas kehvalt fakt, et
valimistel Antavasse kogusse
1945. a. oktoobris sai kommu-
nistlik partei antud häälte
poolt erikoha.

Prantsuse reaktiivilised
ringkonnad, kartes rahvamaade
aktiivsust, hakkand abi otsima
oma poliitilistele afääridele
USA-st. Nad tõendand, nagu
ei saaks Prantsusmaa majandust
taastada ilma ameerika
„abita“.

⁴ B. B. Zarnaguti - Борьба французского народа за мир и демократическую незабвенность, стр. 9.

Prantsuse imperialistide hukatusliku poliitika tulemusena kasvab kohutult prantsuse laiaade hulkade aktiivne võitlus, mis oli suunatud rahu kindlustamiseks kogu maailmas ja Prantsusmaa rahvusliku sõltumatuse tugevdamisele.

Tuntud prantsuse ühiskonnategelane ja rahu eest võitleja Yves Farge, iseloomustades prantsuse rahva rahupiindlusi, ütles:

"... ma mõtlen Prantsuse rahupooldajatest, nii kõige tagasihoidlikemast kui ka kõige väljapaistvamast tegelastest, kes meie rahukomiteedes, ettevõtetes, asutustes, ülikoolides, küladel ja linnakvartalites toovad suuri ohvreid, et vastu seista valedile ja vihkamisele. Ma ei oleks kõike öelnud, kui ma ei mainiks teie es töölisi, talupoegi, haritlasi, kes on meie - minu maa nii suurepäraseks maaks teinud - suurte traditsioonide

kandjateks." ⁴

1949. a. Pariisis toimunud
koogu maailma rahupooldajate
I kongress oli tähtsaks tegu-
riks rahupooldajate liikumisele
koogu maailmas. Maailma rah-
vaid ühendas ühes soov
kaitsta kõikjal rahuiristust ja
võidelda aktiivselt sõjastuhata-
jate vastu, sest rahuiristusele
on vaja inimeste mõistust ja
energiat, kes võivad erinevalt
käsitada elu ühiskonnas, kuid
kes kõik ühtevõisi mõistavad
oma vastutust tsivilisatsiooni
ees, oma rahva ees, oma laste
ees.

Prantsusmaal arenes laialdane
streiki liikumine. 1. oktoobrist 1949. a.
kuni 31. märtni 1950. a. toimus
5790 streiki, kujuures edukalt
lõppesid 3370 streikide üld-

⁴ Yves Fargis'i kõne, Noorte Maaal nr. 74, 1953.

arvust.¹

1949. a. - 1952. a. streigi liikumise
peajooneks olid majanduslike ja
poliitiliste streikide ühtsus.
Kõneldes sellistest streikidest
V. I. Lenin näitas, et "... teaduslike
andmed terve rea aastate kohta
kinnitavad täiesti iga teadliku
töölise isiklike kogemusi ja
tähelepanekut majanduslike ja
poliitilise streigi ühendamise
vajalikkusest ja niisuguse ühen-
damise paratamatusest tõeliselt
laias ja üldrahvalikus liiku-
mises."² Majanduslike ja
poliitilised streigid tuguvad
teineteist, luues jõu allika üks-
teise jaoks.

¹ В. В. Любунова — Экономика Франции
и положение трудящихся масс во
второй мировой войне, Москва 1952,
стр. 305.

² V. I. Lenin — Teosed, 18. köide, Tallinn
1953, lk. 67.

Mitte väike hulk streike oli sunnitud protesti märgiks ameerika sõjaväebaaside loomise vastu Prantsusmaa territooriumile. Selline oli näiteks mäetööliste streik Sevenne'i bassinis 1951.a., mis toimus protestiks ameerika lennubäsaaside loomise vastu.

Maride võitluses rahu eest kujunesid väga võitlusvormid - demonstratsioonid, allkirjade kogumine rahupetitsioonidele, USA poolt seaditava relvastuse purustamine ja rikku- mine, massilised protestid ja streigid "Marshalli plaani" ja Põhja-Atlandi pakti vastu.

1949. a. koguti Prantsusmaal seitsmelt miljonilt inimeselt rahuallkirjad.⁴

⁴ M. Komob - Mupa ne sigym - za sup Soptomca! 1953, emp. 12.

juuba 1948.a. erimesel poolel
 oli loodud Prantsusmaal orga-
 nisatsioon "Võitlejad vabaduse
 eest", mis muutis prantsuse
 rahvusliku tõlumatusse eest
 võitlejate ja rahupooldajate
 liikumise tsentrumiks. Selle orga-
 nisatsiooni loomine väljendas
 prantsuse rahva patriootiliste
 jõudude protesti "Marshalli
 plaani" ja hukatusliku sõja-
 poliitika vastu.

Kartes laiade masside aktiiv-
 suse tõume, otsivad prantsuse
 reaktioonäärid kaitset ameerika
 tiiva alt. - Nad otsivad
 kaitset ameerika kapitalistidelt. Prae-
 gu etendab dollar seda osa,
 mida hiljuti mängisid Hitleri
 sovnustankidiviivid. Ja nagu
 tollalgi, on ohvits Prantsus-
 maa."¹

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 166.

Sõjaliste blokkide kokkuklopsimine andis tunnistust sellest, et USA, Inglismaa ja Prantsusmaa parempoolsed ringkonnad pöördusid tagasi vana Nõukogude vastase välispoliitilise kursi juurde.

Kogu Põhja-Atlandi blokk oli allutatud USA-le. Prantsusmaa, olles pärast Teist Maailmasõda kaotanud oma endise positsiooni maailma poliitilisel areenil, oli suutnud tahaplaanile ja mängis teisejärgulist osa, sattudes aga seljuures üha rohkem ja rohkem USA kontrolli alla.

Nii näitks 1953. a. NATO ohvitserkonnast moodustasid prantslased ainult 15%⁴.

USA imperialismi poolt organiseeritud sõjaliste blokkide esmärgiks oli muuta teiste maaede,

⁴ В.В. Замнадин - Борьба французского народа за мир и национальную независимость, стр. 62.

kaal hulgas ka Prantsusmaa noored
kahurilikaks, ning määrata neid
lukkatusse ameeriklaste poolt
organiseeritavas sõjas Nõukogude
liidu vastu.

Kogu prantsuse rahvas võitles
aktiivselt ameerika imperialistide
plaanide vastu.

Prantsuse ühiskonnategelane
Pertinax kirjutas ajalehes "Le Monde",
et Atlandi pakt "paneb kaardile
prantslaste elu, vere ja rahvus-
liku isesisuse. Me ei või selle-
ga passiivselt nõustuda."¹

Maurice Thorez kordas Rahvusliku
Kogu tsibüünilt Prantsuse Kommu-
nistliku Partei Poliitbiroo avaldust:
"Prantsusmaa rahvas ei hakka
mitte iialgi võitlema Nõukogude
liidu vastu."²

Seda avaldust toetati
palavalt kogu Prantsusmaal.

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 171

² samas.

1950. a. koimus Narnavis
rahupooldajate II ülemaailmse
kongressi, kus aruvalt olid
esindatud ka prantsuse rahu-
pooldajad. Kongressil moodustatud
ülemaailmse Rahunõukogu esi-
meheks valiti väljapaistev
prantsuse teadlane Frédéric
Joliot - Curie.

Kakks ilmuma ülemaailmse
Rahunõukogu ajakiri "Rahu
kaitse", mille peatoimetajaks
sai tuntud prantsuse ühiskonna-
tegelane ja ajakirjanik Pierre
Cot.

Prantsuse reaktsioon, oles
sügava kriisi olukorras, jätkas
oma meeleka poliitika teosta-
mist, tungides ägedalt kallale
rahuvõitluse eest võitlejatele
ja õiendades julmalt arveid
asumaade rahvastikuga, kes
võitlevad oma vabaduse ja
rõõmumatu eest.

Sõjalised kulutused, mis olid
 notud sõjaga kolooniate rahva-
 hullkade vastu, kavenid tugevalt.
 Vietnamiis Prantsusmaa sõjalised
 kulutused moodustavad 1952. a.
 400 miljardit franki, - see on
 üks kolmandik kogu sõjalisest
 eelarvest. Prantsuse armees tõusis
 Vietnamiis 200 tuhande meheni.
 Nelja aasta jooksul oli
 Prantsusmaa kaotanud seal
 150 tuhat meest. ⁴

Prantsuse rahva jõuping-
 tused olid suunatud sõja
 lõpetamiseks kolooniates ja kõikide
 sõjakollete likvideerimisele kogu
 maailmas. Paljud prantsuse
 pojad ja tütreid omandavad
 ülemaailmse kuulsuse oma
 kangelas-tegudega rahuväituse
 kaitsel. Nime tagem kas või
 Andre Martin'i, Raymonde Djeanni
 jt.

⁴ Э. Барра - Основные вопросы экономики и
 политики империализма (воинские расходы империализма), 1953, стр. 32.

Rahupooldajate kongressil
 Niinis Marseill'i sadama-
 tööline, haarates Vietnami dele-
 gaadi käe, lausus - "Teate, et
 kogu Prantsusmaa, kogu meie
 rahvas, Andre Martin'i ja
 Raymond Dujenne'i rahvas on koos
 Korea ja Vietnami rahvaga.
 Me oleme rahu poolt, viivi-
 tamatu sõjategevuse lõpetamise
 poolt kodus ja Vietnamis
 ja me saavutame selle."¹

Rahukaitsu komiteed palju-
 des maades pärast Niini
 kongressi suvundaid veelgi
 oma pingutusi võitluses rahu
 eest. Kogu Prantsusmaal tähis-
 tati "rahukaitsukomiteede päev".
 Sel päeval kõik aused koda-
 rikud, kõik patrioodid
 ühinesid rahukaitsukomiteede
 ümber rahu kaitses, selleks

¹ M. Komov - Suur me rögym - za
 sup. Sopromed. ! cap. 36.

et väljendada prantsuse rahva
 tahet Bonni ja Pariisi lepingute
 vastu, lääne-Saksamaa taasrelvestu-
 mise vastu; sõja keelamise poolt
 Koreas ja Vietnams; Prantsuse
 sõltumatusse taastamise ja
 rahu liikumise kindlustamise ning
 viie suurriigi vahelise rahu-
 pakti sõlmimise eest.

Prantslased võitlevad ak-
 tiivselt oma maa sõltumatu-
 se ja majanduse taastamise
 eest, mis ähvardas muutuda
 lõplikult välisimperialismi ohvriks.
 Prantslased mõistavad, et kui
 ei taastata Prantsusmaa
 majandust, siis nende sõltu-
 matus satub paratamatult
 hädakohtu.

Prantslaste püüdlusi väljendas
 Maurice Thorez, kes ütles: "... kuigi
 maailma kohale uued pilved
 kogunuvad, ei lähe Prantsusmaa
 laev üheki põhja ega pönni

orjastus - ning sõjakarile . juhitud
 töölisklassi ja ta õilsa ideaali
 poolt , mille väljendajaks on
 kommunistid , ujub see laev vastu,
 rääkides poeedi sõnadega , helgele
 tulevikule , vabadusele ja vendl-
 lusele ."⁴

1953. a . toimus Pariisis
 rahvuslik konverents "Rahu läbi-
 rääkimiste eest" , mis oli prantsles-
 te enamiku vedades demonstratioo-
 niks võitluses rahu eest .
 Kahe päeva jooksul mitme-
 suguste sõjakaalsete rühmituste ,
 poliitiliste parteide ja massi-
 organisatsioonide esindajad aru-
 taid võitlusvahendeid rahu
 taastamiseks seal , kus ähvar-
 das sõja oht .

Konverentsi tööst võtsid osa
 Prantsusmaa departemangude esinda-
 jad . See konverents oli algu-
 seks laialdasele kampaaniale üle-

⁴ Maurice Thorez - Rahu poeg , lk. 184 .

maailmse rahnõukogu Budapesti
istungjärgu otsuste populariseerimiseks
prantsuse rahva laiaades
hulkades.

Konverentide järgnesid laial-
dard mütingud üle maa,
mis olid organiseeritud rahu-
kaitse kohalike juhtide poolt.
See kampaania nõudis rahvusvake-
liste probleemide lahendamist
rahulikul teel.

Prantsusmaa departemangudes
käis laialdane allkirjade kogu-
mine sõja lõpetamiseks Viet-
namis.

Rahukaitjad saatsid vaber-
riigi presidendile ja parlamendi-
liikmeile lükitusi sõja keela-
miseks.

Suure populaarsuse said
nn. "rahu vihikud", kuhu tehti
sissekandeid, nagu -
"kolm minu poega võtsid osa
sõjast 1914.a. - 1918.a. üks kapeti, teine

langer vangis, kolmas jäi vigas-
eks. Mimi vend tapeti sa-
muti." ¹

"Ma annan oma allkiija
rahu eest, kuna olen noor." ²

Neid tisekandeid tehti lihtsa-
te prantslaste poolt, kellel oli
üllas eesmärk - võitlus rahu
ja parema tuleviku eest.

Reaktsioon astus rahu eest
võitlejatele vastu avalike kuri-
tegudega.

Organiseeriti pogromme prantsuse
politsei poolt rahu liikumise trent-
rumite rüüstamiseks. Korduvalt
on langenud pogrommide ohvriks
kommunistliku partei rühmid.
Need Prantsuse valitsuse avalikud
fasisitlikud kuriteod on otsesed
konstitutsiooni rikkumised ja
elementaarsete kodanlike demokraat-
like vabaduste jalge alla talla-

¹ M. Komol - Supa ne ngym - za
sup Soproveda! curp. 48.

² gams.

mine. Prantsuse rahvahulgad alustasid laialdast liikumist progrommitsemiste vastu, eritades proteste fasislike provokatsioonide lubamiste vastu.

Rahupoliitika ja võitluse tulemnuna sõltumatus sest saavutas prantsuse rahvas väärtuslike võite 1954. a., mil õnnestus lõpetada sõda Indo-Hiinas, nurga ajada ameeriklaste plaan nr. „Euroopa kaitseühenduse“ loomiseks. Imperialistlikele agressivsetele ringkondadele õnnestus süiski välja töötada saksa militarismi taastamise projektid (Pariisi leping) ja need sõjalised plaanid Aasias. Selle vastu alustasid prantsuse patrioovid otsustavat võitlust.

Relvastumise võidujooksu poliitika, mida Prantsusmaa valitsevad ringkonnad tervitavad Washingtoni näpunäidete kohaselt,

nelas ära suure osa kogu riigi eelarvest.

France Presse'i agentuuri teatel oli Prantsusmaa riigieelarve pundujääk 1953. a. üle 700 miljardi frangi, 1954. a. ulatus see summa 870 miljardi frangini. Valitus otsustas vähendada eelarve pundujääki töölise ja teenistujate maa- ja koondamise, riigiteenijate pensioniõiguse vanusetõekuse tõstmise, maksude suurendamise jne. arvel.¹

Need valituse otsused kutsuvad välja laialdase streigi- liikumise, mis näitas, et Prantsusmaa ei taha, et valitsevad ringkonnad teostavad nende arvel Ameerika reaktsiooniliste ringkondade agressiivsetest plaanidest osavõtu rahva vaenuks.

¹ Öhtuleht, 25. aug. 1953. a. nr 200.

poliitikat.

"Struigid," tunnistas Londoni ajaleht "Times", "peegeldavad nõrdimust ja usaldamatust, mis kogunes juba aunu enne seda, kui võimule tuli Daniel ... Prantsuse rahva laiad hulgad tunnevad pahameelt ja rahulolematust oma parlamentlike valitsijate vastu ..."¹

Prantsusmaa töötajate võitlus on pidevalt kulgenud poliitsei surveabinõude olukorras.

Prantsuse võimud peigutavad vanglasse Prantsusmaa üldise Töökonföderatsiooni (üTK) peasekretäri Alain de Léape'i - aktiivse võitleja rahu eest.

Kuid sellega ei suutnud poliitsei õnnestada üTK mõju töötajate hulgas.

Sammuti paigutati vanglasse

¹ Öhtuleht, 25. aug. 1953. a. N 200

ajakirje "Humaniti" peatoimetaja
Andri Stil ja hulgaliselt teisi
tuntud rahust võitle-
jaid.

Rahva vastupanu ja rahu-
liikumine üha tugevnes.

10. aprillil 1953. a. kogunesid
Pariisi l'Étoile'i väljakule Tundma-
tu sõduri kannale tuhanded
vastupanuliikumise endiste välja-
saadetute ja interneesitute
Rahvusliku Föderatsiooni liikmed
ja patrioodid. Tähistades hitler-
likest vangilaagritist vabanemise
kahetsandat aastapäeva töota-
sid nad anda kogu oma
jõu võitlusks Lääne-Saksamaa
revansistide relvastamise
vastu.¹

Prantsland, kes teid eriti
valusalt tunda hitlerliku
okupatsiooni valusaid taga-

¹ Pierre Durant - Prantsusmaa
käärib. "Õhtuleht" 30. apr. 1953, nr 102.

järgi, võitlevad otsustavalt saksa
militarismi taasmärgi vastu.
Korduvalt on tulnud tänavale
tuhanded demonstrandid Limoge'is,
Angouli'is, Montlucon'is, Avranches'is,
Toulouse'is, Saint-Étienne'is, Nizzas,
Cannes'is, Lille'is, Pariisis ja
teistes linnades, nõudes kategoo-
riliselt lääne-Saksamaa taas-
relaastamise lõpetamist ja
uue sõjakolde ohu likvideerimist
Euroopas.

Suure tähtsuse omab
prantsuse rahupeoldajate liiku-
mises prantsuse naiste võitlus,
mida juhib demokraatlik
massiorganisatsioon - Prantsuse
Naiste Liit, mis ühendab üle
kahe ja pool miljoni mitme-
suguste poliitiliste vaadete ja
suundadega naist.

Paljude sajandite jooksul
on prantsuse naised näidanud
oma tähelepanuvääriivat jõudu

viitluses võõramaiete anastajatega
oma maa vabaduse, au ja
sõltumatuse eest.

Pariisi Kommuni paevaldel
kirjutas inglise ajalehe "Times"
korrespondent: "Kui prantsuse
rahvas koosneks ainult naistest,
kiüll oleks see siis kohutav
rahvas."⁴

"... Hommik. Dunkerque'i kohal
hakkab koitma, sadam on
mähitud läbipaistvasse külma
hõbedasse uduloori, karuilmeli-
sed sadamatöölised kõnnivad
edasi-tagasi. Ükski laev ei
toli lahkuda sadamast sõja-
materjalidega ..." - nii iseloomustab
Veera Nikitina Prantsuse Naiste
Liidu poolt organiseeritud rahu-
liikumise tagajärgi. Auriku
"Belford" meeskond pidas laeva
24 tundi sadamas kinni,

⁴ Veera Nikitina - Kommunaaride jälge-
des. Nõukogude Naine 1953.a. nr 7, lk. 16.

Dunkerque'i sadamatöölised keeldusid laadimast sõjamateryalide vedamiseks määratud laevu.¹

1955. a. tähistas prantsuse rahvahulkaide rahuliikumise aktiivsuse tõusu. Prantsuse töötajate nõudmised olid suunatud rahvusvahelise pingevuse lõdvestamisele, kokkulepete sõlmimisele suurriikide vahel, lähenemisele Nõukogu Liidule. Prantsuse patrioodid astusid otustavalt välja valitsuse repressioonide vastu Põhja-Aafrikas. Kavas nõudmine, et Prantsusmaa annaks oma tähtsa panuse rahvusvahelise koostöö ürituse.

Tõhusalt on kavasid kommunistliku partii mõju laiadele prantsuse rahvahulkaidele.

¹ Vera Nikitina - Kommunaaride jälgedes. Nõukogu Naine 1953. a. nr 7, lk. 16.

Oma tegevuses Prantsuse Kommunistlike Partei kasutab kõiki võimalusi selleks, et edukalt viia läbi võitlust rahu eest, Prantsusmaa sõltumatuse eest. Selles võitluses on kommunistlike partei saavutanud väärtuslike võite. Suukus läbi reaktionääride katse luma nn. „Euroopa kaitseühendust“, lõpetati sõda Indo-Hiinas. Prantsuse Kommunistlike Partei astub aktiivselt välja patriootide kaitses Põhja-Aafrikas.

Parlamendivalimistel 2. jaanuaril 1956. a. Prantsuse Kommunistlike Partei poolt häälitas umbes 5600 tuhat valijat, ehk peaaegu 26% valimistest osavõtjatest. Võrreldes sdega 1951. a. valimistega, sai kommunistlike partei nüüd rohkem 625 tuhat häält.¹

¹ В. Коршунов — Западноевропейские коммунистические партии в борьбе за мир, демократию и социальный прогресс. Москва 1956, стр. 29.

Illoomustades prantsuse kommunistide võitlust, ütles Maurice Thorez: " Tänapäeval on teadus ühikondlike suhete arenemisest ette jõudnud. Me võime ja peame võima nad harmoniliselt vastavusse. ¹"

Prantsuse rahva võitluses rahu ja rahvusliku põlvkonnastuse eest onab juhtivat kohta prantsuse tööliste klass, kes oma juhi kommunistliku partei otsustel ühena ühisel peab otsustavat võitlust imperialismi ürituse võidu eest.

¹ Maurice Thorez - Rahva poeg, lk. 178.

Lõpptõna.

Prantsuse imperialism on sattunud sügavasse kriisi. Ühelt poolt ahistab teda rahvusvaheline imperialism esotsas USA-ga, teiselt poolt on tõusnud prantsuse imperialismi vastu võimas jõud - prantsuse rahvas.

Vastuolude kasv kapitalistlikes maailmas mündab iva-kindlaks imperialistlikud liidud ja blokid, mis muutuvad ise võitluse areeniks imperialistlike riikide vahel. Süveneb kapitalismi

üldkeris.

Prantsuse rahvas ei tunnusta oma müüdavate parempoolsete ringkondade poolt sõlmitud reeturlike kokkuleppeid ja tehinguid, ja võitleb kindlalt rahu säilitamise eest kogu maailmas, ajades nurja sõjaohutajate plaanid, kes püüavad hukkumisele määratud kapitalistlike korda päästa sõjaliste avantüristlike plaanidega.

Prantsuse rahva võitluse avangardis seisab prantsuse tööliklass esotsas Prantsuse Kommunistliku Parteiaga, kes viib prantsuse patriootide võitluse vääramatule võiduni, kindlustades rahu ja luues vaba ning sõltumatu Prantsusmaa.

Kasutatud kirjandus.

Lenin, V. J. - Ettekanne kontsessiooni-
de kohta VIII Nõukogude kongressil
VK(b)P praktiseerimise istungil 21. detsem-
beril. Teosed, 31. köide, lk. 427-449

Lenin, V. J. - Ettekanne partei
programmi revideerimise ja partei
nimetuse muutmise kohta 8. märtsil
(öhtul). Teosed, 27. köide, lk. 103-115.

Lenin, V. J. - Imperialism kui
kapitalismi kõrgeim staadium.
Teosed, 22. köide, lk. 173-281.

Lenin, V. I. - Majanduslik ja poliitiline streik. Teosed, 18. köide, lk. 64 - 71.

Hruštšov, N. S. - Nõukogude Liidu Kommunistlike Partei Keskkomitee aruanne partei XX kongressile. Tallinn, 1956.

Морозов, B. M. - Вопросы внешней политики. 1948.

Ždanov, A. - Rahvusvahelisest olukorrast. Mõnede kommunistlike parteide esindajate informatsiooniline nõupidamine septembri lõpul 1947 Poolas. Tallinn, 1948, lk. 12-42.

Али Ята - Положение в
Марокко и задачи марокканских
коммунистов. "За прочный мир,
за народную демократию!"
24 августа 1951 г.

Беттельхейм, Шарль - Экономика
Франции. 1953.

Блиу, Франсуа - Правые
социалисты Франции - холопы
американского империализма.
"За прочный мир, за народную
демократию!" 17 марта 1950 г.

Durant, Pierre - Prantsusmaa
kääriv. "Õhtuleht" 30. aprillil
1953. a.

Экономика капиталистических
стран после второй мировой
войны. Статистический справочник.
Москва, 1953.

"Франсификаторы истории
(историческая справка)". Госполитиздат
1951.

Fargé, Yves - Kone, "Nouveau
Kääl" № 74, 1953.

Тутеринг, Р. - Кризис
французского империализма после
второй мировой войны. Москва,
1955.

Клод, А. - План Маршалла.
Издательство иностранной литературы,
1950.

Корнуков, В. - Западноевропейские
коммунистические партии в борьбе
за мир, демократию и социальный
прогресс. 1956.

Котов, И. - Мира не будет -
за мир бороться! 1953.

Кузминов, А. — Государственно-
монополистический капитализм.
1955.

Кузминов, И. — Углубление
общего кризиса капитализма
после второй мировой войны.
„Международная жизнь“, №1, 1955.

Любимова, В.В. — Экономика
Франции и положение трудящихся
масс после второй мировой войны.
Москва, 1952.

Меншицкий, Б. — Франко-
американские противоречия на
мировом капиталистическом
рынке. „Международная жизнь“,
№8, 1955.

Nikitina, Vera — Kommunismide
jälgedes. „Nõukogude Naine“ №7, 1953

Плетнев, Э. — О франко-советских
экономических отношениях. "Новое
время", № 11, 1956.

Раншан, Т. — Генерал де
Томб о германской угрозе и
англо-американской политике
в отношении Франции. "Между-
народная жизнь", № 1, 1955.

Шнейерсон, А. — Аграрный
вопрос во Франции. 1948.

Загладин, В. В. — Борьба
французского народа за мир и
национальную независимость. Москва,
1955.

Загладин, В. — французское
правительство и "золотая стена".
"Новое время", № 7, 1956.

Загладин, В. — Говорят французские
деятели ... Репортаж. "Новое время",
№ 21, 1956.

Загладин, В. - Пять дней
в Москве. Репортаж. "Новое
время", № 22, 1956.

Thorez, Maurice - Rakva poed,
Tallinn, 1953.

Преступы - милитарды во
Франции. Государственное издательство
иностранный литературы, 1953.

Варга, Э. - Основные вопросы
экономики и политики импери-
ализма (после второй мировой
войны). 1953.

"Edasi Kommunistile", 18. aprill
1957. a.

"Международная жизнь" -
Ухудшение экономического положения
трудящихся Франции, № 10, 1956.

"Noorte Häääl", 16. aprill, 1957. a.

"За прогнивший мир, за народную демократию!" 29 августа 1952 г.

"Õhtuleht", 25. august, 1953. a.

Sisukord .

Lõppõna	lk. 1
Sissejuhatus	lk. 6
Prantsusmaa majandus- lik olukord ja majanduse alluta- mine USA imperialismile	lk. 16
Prantsusmaa välispoliiti- line seisund pärast Teist Maailmasõda.	lk. 62
Prantsuse koloniaalsüsteemi lagunemine .	lk. 72
Prantsuse rahva võitlus reaktsiooni vastu rahu ja rah- vusliku sõltumatuse eest.	lk. 83
Lõppõna	lk. 110
Kasutatud kirjandus	lk. 112